

Előfizetés:
 Egész évre 16 K
 Félévre .. 8 K
 Negyedévre 4 K
 Egy hónapra 1 K 40 f

TELEFON: Szerkesztőség .. 65-91
 Kiadóhivatal és nyomda 65-92

A HIR

A szerkesztésért felelős: **BRAUN SÁNDOR** főszerkesztő
 Megjelenik minden reggel 11 Kiadja A NAP Újságvállalat

Egy szám
2 Krajcár
 (4 fillér)
 Budapesten és a vidéken

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
 VIII., RÖKK SZILÁRD-UTCA 9

I. évfolyam

BUDAPEST, SZOMBAT, 1907 OKTÓBER 12

39. szám

A Hir 39-ik száma:

Nem lesz általános titkos választói jog!

Elsikkasztják a választási reformot. **Andrássy elszólta magát, megmondta az igazat! A választási reform nem lesz sem általános, sem egyenlő, sem községenként való, sem titkos. Mi lesz?! ...**

Viharos értekezlet a függetlenségi pártban

Nagy kavarodás a bizottsági jelöltek körül. Sokat kibuktattak. Akik a pozsony-bécsi villamos ellen szavaztak. Nagy elkeseredés az egész pártban

Barta Ödön kilép a függetlenségi pártból

A kiegyezés miatt. Nyilatkozik A Hirben

Uége az első ülészaknak!

1. A képviselőház ülése
2. A főrendiház ülése

Készül a közös költségvetés

Jövő héten lesz a konferencia

Beteg a király!

Láza alábbhagyott. Táviratok gyors felépülésével biztatnak. Aggódik egész Európa

Részletek az erzsébetfalvai vasuti katasztrófáról

Kik a bűnösök?

Közjogi osztály lesz a külügyminiszteriumban

Uj! Uj! Uj!

Az alsólendvai regény

Wortmann Béla alsólendvai megszökött gyárigazgatót Bécsben elfogták

Milyen lesz az új egyenruha?

Beszélgetés egy magasrangú katonatiszttel

Milliomosból, csavargó

Egy regény vége a büntető-járásbíróságon

Tíz riport

Bródy Sándor regénye

Távirat, telefon

Ne járassuk le az eszmét!

Ne, ne is nyuljanak hozzá, méltóságos és nagyméltóságú urak! Maradjon minden a régiben, inkább tán még uri szavukat is visszaadjuk, ne tessék fáradni. Majd valami más uton szerezzük mi azt meg. A választói reformot tudniillik. Tessék letenni a penát; amit eddig összefabrikáltak, azt csak tépjék össze, vagy csomagoljanak bele sajtot, nekünk nem kell az önök törvénye. Nem álljuk az alkut, inkább vesszsen a foglaltó, az a másfélévi bizalom és támogatás, amivel az Önök személyét megtiszteltük. Az egyezés az volt, hogy a nemzet általános, titkos, községenkénti szavazati jogot kap. Most pedig kiderült, hogy A n d r á s s y törvénytervezetében sem általános, sem titkos, sem községenként való szavazásról nincs szó. Az, amit Andrássy, a parlament és a kormány akar, az paródiája, karrikatúrája annak a fenséges népjognak, amiért mi harcolunk. A belügyminiszter tervezetének nincs egy széles liberális fundamentuma, amelyre a választói reform hatalmas palotáját akarná építeni, hogy beleköltözzék a népakarat. Ellenkezőleg, ő egy apró, kis telken vályogvityillót akar összeróni erre a célra. Számtalanszor elmaradottabb, ridegebb, hidegebb alkotás lenne ez, mint a Darányi-féle rabszolgatörvény. Ha ez a törvény életbelépne, csak arra volna alkalmas, hogy lejárásson minden szentet és minden nagyot, amit a népek szerte a világban a maguk üdvére és boldogságára kivívtak a fejedelmi hatalmaktól.

Ebből nem kérünk, tartsák meg maguknak! Vagy akar a kormány egész és becsületes munkát teljesíteni, vagy maradjon minden a régiben, amely még mindig nem olyan rossz, mint amit Wekerléék terveznek. Sajnos, nagyon jól tudjuk azt, hogy a parlament nagy többsége olyan reakciós elemekből áll, amelyek gyönyörrel segídenek minden ilyen tendenciájú munkának, de azt is tudjuk, hogy ez nem egy szűkkörű társaság titka ma már, hanem az egész ország előtt meztelenül álló bizonyosság. És éppen ezért a legközelebbi választások egészen más elemeket hoznak felszínre, mint a mai. A szemfényvesztőknek örökre bealkonyult. Az ország könnyörtelenül ki fogja kergetni házából azokat, akik visszaélve Kossuth Lajos nagyszerű, ragyogó eszméivel és ennek a szent emlékü férfinak nevével, becsempésztek magukat oda, ahol legfeljebb arra méltók, hogy a poros padokat töröljék tisztára és a szőnyeget porolják. Ha eddig vártunk és eddig küzdöttünk, akkor jól van, telik még a türelmünkben egy évre, vagy másfélre, de elrontani, elpusztítani azt, aminek tökéletesnek és makulát-

lannak kell lenni, nem engedjük. Nagyon jól tudjuk, hogy honnan dolgoznak azok az erők, amelyek vagy teljesen el akarják sikkasztani a választói reformot, vagy igazi mivoltából kiforgatva, sután, használhatatlanul akarják a nemzet nyakába varrni.

A feudális mágnás-uralom utolsó erőfeszítése és próbálkozása egyrészt, hogy tovább is megtartsa mai hatalmi pozícióját föld, nép, pénz és jog fölött; másrészt Bécs rontása, hogy utját állja Magyarország nagy politikai és gazdasági fellendülésének, ami egyszerre megtörné Ausztria hatalmi tulsúlyát fölöttünk. A magyar nemzet politikai nagykorúsításának terve ilyen elszánt ellenségekkel áll szemben. A harc kimenetele nem lehet kétséges, hiszen körülöttünk már mindenütt eldőlték a hasonló küzdelmek és mindenütt a népé volt a győzelem. Nálunk sem lehet másképp. Éppen ezért nem szabad alkudozni és nem szabad magunkat becsapatni. Andrássy törvénye pedig becsapás lenne s a mellett nagy elégtétele a konzervatívoknak és a reakció embebreinek. Az, amit ők akarnak nekünk adni, csak rontana a helyzetet. És akkor ők kárörvendve mondanák: no, látjátok, mért nem maradtatok nyugton, mért nem volt nektek jó a régi rend!

Vannak betegek, akiket a környezetük kinlódni, szenvedni hagy, de nem hív hozzájuk orvost. Pedig a beteg fogy, gyengül, kinlódik és könyörög doktorért és patikáért. De a rokonok azt tartják, hogy majd a gondviselés segít a bajon. De mikor a gondviselés csak egyre késik és a beteg nagyon követeli már az orvost, hát elhivnak hozzá valami kuruzslót, kinek a kotyvalékaitól még betegebb lesz a szerencsétlen. Ekkor aztán ráordít az atyafiság, hogy ugy-e, nekik volt igazuk, szamarak azok a doktorok.

A szerencsétlen és sötét törvénytervezet, amely most készül a belügyminiszteriumban, ilyen kuruzsló-kotyvalék. A beteg nemzet ettől nem hogy meggyógyulna, de még nagyobb nyavalyákat kapna tőle. Nem kér tehát belőle és ráüt a család kézre, a melyik feléje nyújtja a mérget. Egye meg, aki csinálta. Ne kuruzslók próbálkozzanak a nyavalyájával, hanem hozzáértő, tudós és lelkiismeretes orvosok. Ha pedig a mai rendszernek nincsenek ilyen emberei, akkor elő azokkal a seprűkkel, csináljunk nagytakaritást és adjuk át a teret azoknak, akik méltóak reá. Azoknak, akiknek hazafiságát nem prostituálta sem a császári kegy, sem a tizezer holdas latifundiumok sötét hagyományai. Igazi embereket követelünk, nem pedig kocsonyából gyártott bábukat!

Elsikkasztják a választói reformot

Nem lesz se általános, se titkos, se egyenlő. A belügyminiszter elszólta magát s most azzal védekeznek, hogy a javaslat még csak tervezet, nem törvény

Noha Wekerle Sándor is megígérte, hogy a választási reform hamarosan a Ház elé kerül, a kormány valóban foglalkozik a mai választási rend módosításával s ha nem is hamarosan, de valamikor, úgy két-három év múlva mégis csak valósággá válik. A nép, amely valamikor igen becses volt a miniszterekké lett vezérek szemében, általános, titkos és egyenlő választói jogot követel és tegyük hozzá, joggal. A kormány eredeti reform-javaslatát csak annyiban tért el az általánosságtól, hogy a nemzet ellen irányuló agitációnak nem akar új fegyvert adni a kezébe. Ez ellen se lehet magyar embernek kifogása. Azt azonban már nem szabad szó nélkül tudomásul venni, hogy az új választói törvény ne legyen se általános, se egyenlő, se titkos, hogy csak éppen kiterjesztése és kibővítése legyen az elavult rendnek, mert az ilyen reform csak azt jelentené, hogy néhány ezer új választóval megsaporodnánk ugyan, de a választás eredménye, a parlament képe és összeállítása ugyanaz lenne, ami ma.

Pedig az a tervezet, amelyet gróf *Andrássy* Gyula ma még a fiókjában rejteget, ezt célozza és nem a nép igazi akaratának megnyilatkozását. A belügyminiszter — mint *A Nap* jelenti — az alkotmány-pártban nevezetesebb részleteket árult el a készülő választási törvényből, mint amiket a Házban a függetlenségi honatyák előtt mondott el.

— Nincs szó arról, — beszélt gróf *Andrássy* Gyula — hogy a választás teljesen decentralizált lesz. Az sem áll, hogy minden körjegyzői székhely választási székhely lesz. A tervem alapja a decentralizálás kérdésében a mai helyzetből indul ki. Ma minden ezer választóra külön szavazatszedő bizottság van. Így lesz a jövőben is. Minden ezer választó külön fog szavazni s a választói körzeteket e szerint fogjuk megállapítani. Nem mi, hanem a törvényhatóságok. — A választói jog általános lesz, de ez a mi speciális viszonyaink mellett nem képzeltető bizonyos korrekciók nélkül. Ilyen korrekciók, hogy a reformot közvetett, közvetlen és plurális szavazati joggal kombinálom.

A plurális rendszer az, hogy lesz egy csomó ember, a belügyminiszter a jómódu intelligenciát kívánja ezzel a kiváltsággal felruházni, akinek a szavazatát kétszeresen, esetleg háromszorosan fogják számítani s ezek a szavazók természetesen könnyen leszorítják a nagy tömeg szavazatainak a számát. A leleplezés a kormánynak, hogy enyhén szóljunk, nem szerzett nagy örömet. Titkolni szeretnék volna az utolsó pillanatig, a hogy a kiegyezés részleteit is elhallgatják, amíg csak lehet.

A *Hír* munkatársa megkérdezte egy politikustól, a kit érzelmei és személyi vonatkozásai közel vittek a belügyminiszterhez, hogy a titkok nyilvánosságra hozása milyen hatással van a reformra.

— A belügyminiszter hivatalosan és a nyilvánosság számára — felelte ez a politikus — nem nyilatkozhatik a választási reform részleteiről. Nem teheti meg azért sem, mert a reform, ha kész is, csak tervezete nem a törvénynek, hanem a törvényjavaslatnak s addig, mire ez a képviselőház elé kerül, nagyon sok, előre nem látott változáson megy át. Amíg a miniszter a Ház asztalára nem teszi le, ha kész is, mégis állandó revízió, simítás és módosítás alatt van. Egyelőre még a minisztertanács előtt sem volt, éppen elég ok arra, hogy a részletekről ne beszéljünk.

Ez a nyilatkozat a sorok között beismeri a leleplezés lényegét, azt, hogy a tervezet mai formája súlyos sérelmekkel van tele. Simitsanak és módosítsanak a javaslaton, amint jónak látják, de a kombinált választói jogból nem kérünk. Legyen igazán általános és valóban egyenlő, vagy pedig tessék megvallani, hogy nem adják meg, amit megígértek.

ORSZÁGGYÜLÉS

Vége az első ülészeknek!

Elmondhatjuk minden lekiésznyelő mosolygás nélkül: megkezdődött a „munka“ az országgyűlésén: ma délben az országgyűlés mindkét Háza ülést tartott. Rövid, jelentéktelen ülés volt mind a kettő.

A képviselőház ülése mindössze nyolc percig tartott. Frissek, vidámak voltak a képviselő urak. Sokan voltak és szabadon, fürgén mozogtak a Ház folyosóján. Talán azért, mert elmúlt a vörös csütörtök, talán azért, mert nem nehezedett rájuk olyan veszedelmes közelségből a választói jog nagy követelése... Pedig ez ugyancsak rosszul áll a Házban. Az ülés egyébként, amilyen rövid, éppen olyan érdektelen volt. A miniszterelnök bejelentette, az elnök átvette, a jegyző felolvasta, a Ház, ah a Ház szívesen tudomásul vette a beteg királynak az első ülészek berekesztéséről szóló Bécsből kelt kéziratát.

Akármiilyen hihetetlennek lássák, mégis úgy történt, hogy a főrendiház ülése sokkal érdekesebb volt a képviselőháznál. Itt is felolvasták és tudomásul vették a király Bécsből kelt kéziratát, sőt megvonták a szót egy főrendtől. Az a boldogtalan főrend, akitől megvonták a szót: *Ambrózy* István báró. Az a vakmerő, aki megvonta: *Desseffy* Aurél gróf, az elnök. Egyéb baj nem történt.

I.

A képviselőház ülése október tizenegyedikén

A Ház mai ülését pontban tizenkét órakor nyitotta meg *Justh* Gyula elnök. A mult ülés jegyzőkönyvét észrevétel nélkül hitelesítették.

Elnök: A miniszterelnök ur kíván szólni.
Wekerle Sándor miniszterelnök: Beterjeszti az első ülészek berekesztéséről szóló királyi kéziratot.

Ráth Endre jegyző (olvassa):

Mi, I. Ferenc József, Isten kegyelméből ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya. Hü Magyarországunk és társországai zászlósainak, egyházi és világi főrendinek és képviselőinek, kik az általunk 1906. évi május hó 19-ére Budapest fő- és székvárosunkba összehívott országgyűlésen összegyűlvék, királyi üdvözetünket! Kedvelt híveink! Midőn magyar miniszteriumunk előterjesztésére az általunk 1906. május hó 22-én megnyitott országgyűlés első ülészekét folyó évi október hó 11. napján berekesztjük, egyszermind a második ülészeket ez évi október hó 12. napjára összehívottunk nyilvánítjuk. Kikhez egyebiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

Kelt Bécsben, 1907. október 1-jén.

FERENC JÓZSEF s. k.

Wekerle Sándor s. k.

Elnök: Javasolja, hogy a Ház a királyi leiratot hódolatteljes tisztelettel vegye tudomásul. (Helyeslés.) Beterjeszti az országgyűlés első ülészekára vonatkozó jelentését, amelyet kinyomatnak és szétosztják a Ház tagjai között.

A Ház legközelebbi ülése holnap, szombaton, délelőtt tíz órakor lesz. Napirendjére kitűzetett az alelnökök, jegyzők és háznagy választása.

Az ülés tizenkét óra nyolc percekor végződött.

II.

A főrendiház ülése október tizenegyedikén

A Ház ülése után délután egy órakor kezdődött a főrendiház ülése. Elnök: *Desseffy* Aurél gróf, aki az ülés megnyitása után elparentálta a főrendiház időközben elhunyt tagjait: *Brankovics* Györgyöt, *Károlyi* István grófot, *Kochmeister* Frigyes bárót. Egyéb előterjesztések és jelentések után megkezdődött a tárgyalás; tudomásul vették a király leiratát az első ülészek berekesztéséről.

Elnök: Jelenti, hogy *Ambrózy* István báró napirend előtt sürgős interpellációt akar előterjeszteni.

Ambrózy István báró: Nem helyesli a koalíció politikáját. A mostani kormány alakulásakor sem tartott a koalícióval, most sem tart vele. Üdvözlő azonban a kormányt a kiegyezés megkötése alkalmából. Nem ismeri a részleteket, de nem néz eléjük nagy reményekkel. Eredmény az is, hogy meg van a kiegyezés.

Pallavicini Ede őrgróf (készszer egymásután közbeszól): Hol az interpelláció?!

Ambrózy István báró: Interpellációt nem fog hallani tőlem. Nem interpellálok. Én napirend előtt szólaltam fel.

Pallavicini Ede őrgróf: Már vége a napirendnek! Az elnök interpellációra adott engedélyt.

Ambrózy István báró: Ezt tessék az elnök ural elintézni.

Elnök: Tényleg tévedés van a dologban. En úgy érttem, hogy a főrend ur interpellálni kíván. Ha nem erről van szó, akkor nem adhattam volna meg a szót. A napirendnek vége van, sőt az ülészeket is berekesztettük. Meg kell vonnom a szót.

Ambrózy István báró: Tévedését sajnálattal tudomásul veszi, fáj, hogy nem fejezheti be a beszédét.

Holnap délben tizenkét órakor lesz a főrendiház legközelebbi ülése.

A mai ülés két órakor ért véget.

Mi dolga lesz a Háznak? A kormány tagjai a mai képviselőházi ülés után értekezletet tartottak *Wekerle* tanácskozó termében. A kormány a képviselőház legközelebbi munkaprogramját állapította meg.

Sok püspök, kevés pénz. A püspöki-kar kongrua bizottsága *Várossy* Gyula kalocsai érsek elnöke alatt ülésezett s tárgyalta a vallás- és közoktatásügyi miniszterium leiratát, amelyben a miniszter kilencszázezer korona állandó összegben állapítja meg azt a részt, amelylyel a püspökök és egyéb nagyobb javadalmak a lelkészkedő papság illetményének feljavításához járulni tartoznak. A bizottság igen soknak találta a kilencszázezer koronát, ennyit nem hajlandó megadni, mert a vallás-alap révén az egyház már eddig egy millió koronánál többet fizet e célra. A püspöki bizottság álláspontja az, hogy a vallás-alapból felvegyék elsősorban a lelkészkedő papság fizetésének javításához szükséges összeget s ami fedezetlen marad a szükségletből, ezt az állampénztárból szolgáltatassák ki. A püspöki konferencia a jövő hét végén fog dönteni a miniszter leirata fölött.

Nem biztos, ha nincs biztos. A szatmár-megyeyi *Vámfalu* községből ma küldöttség tiszteleggett *Szterényi* József államtitkárnál dr. *Vaisz* Sándor ügyvéd vezetésével. A küldöttség arra kérte az államtitkár, hogy a vámfalusi bükkerdő kitermelő részvénytársaság kisajátítási ügyében, amely *Vámfalu* lakosságára sérelmes, küldjön ki miniszteri biztost. Az államtitkár megígérte, hogy biztost küld az eset megvizsgálására.

Ki lesz a patriárka? *Adamovics* István képviselő interpellációt jegyzett be a görög-keleti egyházban uralkodó anarchisztikus állapotok és a patriárka-választás, illetve adminisztrátor kinevezése tárgyában.

Nem kell horvát alelnök. Maguknak a horvátoknak sem kell. A horvát-szerb koalíció tagjai ma délután öt órakor *Medakovics* Bogdán elnöke alatt értekezletet tartottak. Az értekezlet konstatálta, hogy bár a koalíció tagjai közül ez idő szerint egy sincs, aki a magyar nyelvet oly tökéletesen bírná, hogy a képviselőház tanácskozásait akadálytalanul vezethesse, mégis a horvát koalíció, mely számarányánál fogva nagyobb mint a néppárt és így a parlament harmadik legnagyobb csoportja, joggal elvárta volna, hogy a többségi pártok vezetőségei a horvátokkal az alelnöki állások betöltésére nézve érintkezésbe fognak lépni, hogy megegyezésre jussanak. Miután ez nem történt meg, a horvát-szerb koalíció tagjai az alelnöki választásnál fehér lappal fognak szavazni. Jól teszik.

Beteg a király!

Megszűnt a láza. Sétálni szeretne. De nem engedik.
Schönbrunnban marad a télen.

Beteg királyunkról örvendetes hírek érkeznek Bécsből. Gyógyul, mulófélben van a baja, *határozottan a javulás útján van.* A fokozott elővigyázati intézkedések, ugylátszik, most már csak arra valók, hogy visszaesés ne következék be, mert ezt már nehezebben heverhetné ki a hetvennyolc esztendő uralkodó.

Hivatalosan ma azt a jelentést adták ki a király betegségéről, hogy *katarrhusa vissza fejlődik, s szubjektív állapota sokkal kedvezőbb, mint tegnap volt.* Éjszaka aludt, csak néha zavarta meg az álmát a köhögés. Az este 36.2 volt a hőfoka, reggel néhány tizeddel 37 fok fölé, ami nem nevezhető láznak. A szíve jól működik, a frissessége kielégítő.

Ezek jó hírek tehát. Neusser tanár, akit Kerzl doktor, az udvari orvos maga mellé vett, szintén kijelenti, hogy *aggodalomra abszolút nincs ok.* A hőmérsék emelkedése, ugymond, bronchiális betegségnél rendes jelenség. A szép idő is erősen javára van a király gyógyulásának. Ha fiatal ember lenne az uralkodó, nem is kellene a szobát őriznie. Így azonban, a nagyobb óvatosság kedvéért, — *a király az egész télen nem hagyja el Schönbrunn, még a Burgba sem költözik át,* hogy a lehető legegyszerűsebb temperamentumban éljen.

A délelőtti folyamán az uralkodó meghallgatta Paar gróf és Bolfras főhadsegdek, valamint Schiessl lovag kabinetirodai igazgató jelentését. A jelentésekre *a felség meglelte a maga megjegyzéseit.* Sokat beszélnie nem szabad, de egy-két szó semmi esetre sem árthat meg neki. Tizenegy órakor Kerzl doktor újra megnézte a hőmérsékét. *Ekkor valamelyes láza volt a királynak.* Este Neusser tanár is megjelent, mint néhány nap óta minden este, és konstataulta, hogy a tegnapi állapothoz képest *nincs nevezetesebb változás.*

Délben egy udvari funkcionárius fogadta A Hír bécsi tudósítóját, s a következő fölvilágosítással szolgált a király állapotáról:

— Az éjszaka első felében *köhögés zavarta meg a király álmát,* de éjfélben tul hajnalig nyugodtan aludt az uralkodó. Félöt órakor elhagyta az ágyat, *frissnek érezte magát és elég jó étvágygyal megreggelizett.* A katarrhus oldódik, láz nincs. Még rekedt a felség, hosszabban beszélnie nem szabad. Az inhaláció és az öblögetés hasznára van a betegnek. Délelőtti sétálni szeretett volna a király, gyönyörű idő volt, sütött a nap. De az orvosok *keményen tiltakoztak a király szándéka ellen,* és később le is tett a tervéről. Fölmerült az az idea is, hogy később, a király felgyógyulása után, *utazzék el valahová délvidékre. Ezt viszont a király utasította el.* A telet Schönbrunnban akarja tölteni, mint már tavaly is, a Burgba sem megy be.

Körülbelül ugyanezeket mondotta el ma a bécsi börze főtákarja a tőzsdén, hogy megnyugtassa az idegeskedőket. A tőzsdébiztos írásbelileg is megnyugtatta a tőzsdét, a következő jelentést adván ki:

A pénzügyminiszter ur meghatalmazott annak a közlésére, hogy ő felségének hurutja *örvendetesen visszafejlődik.* Ő felségének *tegnap este semmi láza sem volt és az éjszakát meglehetősen jól töltötte.* Ő felsége állapotában ma reggel tegnap estéhez képest *semmi változás sem állott be.*

Ez a jelentés jó hatással volt, s a nyomában fokozott kedvvel indult az üzlet. A budapesti börzén, amely állandóan a bécsi

után indul, hasonlóképp volt. Az üzlet bárátságosabban indult, mint tegnap, délben pedig, a bécsi hausse hírére, nálunk is nagy lett az élénkség, a hitelrészvények 3—4 koronával emelkedtek, sőt a járadék 10—15 fillérrel. Zárlatkor megint lanyhább lett valamivel a kedv, arra a hirre, hogy a király hőmérséklete valamivel emelkedett.

A trónörökös a királynál

Bécs, október 11.

Déli tizenkét órakor Ferenc Ferdinánd trónörökös megjelent a schönbrunni kastélyban és a király lakosztályába ment. A trónörökös személyesen győződhetett meg az uralkodó állapotának javulásáról.

Rossz színben van

Bécs, október 11.

A kezelőorvosok tegnapelőtt óta mikroszkopikus vizsgálatokat végeztek a király köpetén és az eredmény teljesen kielégítő. Tegnapelőtt még nagymennyiségű influenza-coccusokat találtak, tegnap már eltűntek a coccusok és ma sem találtak semmit a mikroszkopikus vizsgálaton. Ez a körülmény felette fontos, mert kétségtelen bizonyítéka annak, hogy a hurutos jelenségek visszafejlődnek. A hőmérséklet tegnap *alig emelkedett 37-en felül,* este pedig nem érte el a 38 fokot. A köhögés tegnap éjszaka nem okozott sok nehézséget. Ma délelőtti nagyon jól érezte magát ő felsége és rendes szokása szerint meghallgatta a jelentéseket. Csak éppen az *étvágya hagyott fenn kívánni valót,* de azért étvágytalanságról nem lehet szó. Az uralkodó közérzése ugyan jó, de *külseje nem friss.* Az időnként fellépő láz és a folytonos tartózkodás a szobában nyomot hagyott a felség arcszínén, nagyon nehezen viseli el a változásokat megszokott életrendjén, kedvetlen a lassu javulás miatt. Amennyire tehetik a kezelő orvosok, nem tesznek semmi olyan rendeltetést, ami a felség szokásaival ellenkezik és lehetőleg nem tesznek kifogást az ellen sem, ha a király egész nap kormányzási ügyekkel foglalkozik. Ma is *egész nap az íróasztal mellett dolgozott,* olvasta a lapokat és természetesen a betegségéről szóló híreket is. A kezelő orvosok hiába kérelték, hogy *napközben legalább néhány órára feküdjék ágyba;* a király erről hallani sem akart. Délután 5 órakor dr. Kerzl udvari orvos megvizsgálta az uralkodót és az eredmény minden tekintetben kielégítő volt. A betegség lefolyása és a gyógyulás normális és ha semmi sem jön közbe, akkor *napok kérdése,* hogy a király teljesen egészséges legyen. Délután egészen láztalan volt a király, a szubjektív érzés, étvágy jó, de még sem engedték meg az orvosok, hogy a kastélyparkban csak rövid sétát is tegyen. Ha a javulás ilyen mértékben halad, akkor a bronchitis a jövő hét folyamán elmúlik. Mindenesetre az uralkodónak a legteljesebb kiméletességgel kell magára vigyáznia és azért a spanyol királyi pár tiszteletére rendezendő udvari ünnepeken sem fog megjelenni.

A köhögés nem szűnik

Bécs, október 11.

A király a múlt éjszakát jól töltötte, *de a köhögése még mindig makacs* és nem akar szűnni. Ez a körülmény az orvosokat a legnagyobb óvatosságra inti, annál is inkább, mert *a láz sem múlt el végképpen.* Arról szó sem lehet, hogy a közelebbi napokban a szabadban sétálhasson, noha a láz éppenséggel nem aggodalmas, mert a 38 fokot nem haladja meg. Még ma délelőtti is csekély láz mutatkozott. A múlt éjszakát dr. Kerzl a kastélyban ugyanazon szárnyában töltötte, de nem volt szükséges, hogy a komornyik behívja. *Reggel öt órakor kelt föl a király nyugodt álm után,* csak az étvágya nem emelkedett. Délelőtti karosszékben az íróasztal

mellett dolgozott, előbb báró Bolfrast, majd Schiessl lovagot fogadta, fél egy órakor Montenuovo herceg főudvarmester jelentkezett és teljes egy óra hosszat maradt ő felségénél. Dr. Kerzl délután 3 óráig háromszor vizsgálta meg ő felségét. Neusser tanárt estére várják a kastélyba. Késő délután a trónörökös személyesen tudakozódott az uralkodó hogyléte felől.

Légzési nehézségek

Bécs, október 11.

Ma kiderült, hogy a király állapota *sokkal komolyabb volt,* semmint azt a nyilvánosság tudta. Egy udvari személyiség ezt mondta A Hír tudósítójának:

— Ő felsége már tul van *minden veszélyen,* de az állapota igazán aggasztó volt.

Tegnapelőtt éjszaka ugyanis *légzési nehézségek léptek föl és a királyt fuldoklás ráta fel az álmából.* Neusser tanárt, aki az egész éjszakát Schönbrunnban töltötte, a király ágyához kellett hivatni és Kerzl dr. ral együtt hosszasan időztek ő felsége hálószobájában.

Nyugtalan éjszaka

Bécs, október 11.

Tegnap este Neusser tanár megvizsgálta a királyt, aki azután rögtön visszavonult a hálószobájába és lefeküdt aludni. Mindjárt álomba merült, de kevéssel később *fölrázta a köhögés.* Egész éjszaka igen nyugtalan volt és a *köhögés nem hagyta aludni.* A láza is emelkedett éjszaka és elérte a harmincnegyele fokot. Már öt órakor fölkelet és bármennyire összetört volt is, leült az íróasztalához és munkába fogott.

Tegnap elhatározták az orvosok, hogy ha ma szép idő lesz, a király rövid időre sétát tegyen a parkban. Dr. Kerzl és Neusser tanár, mitután ma megvizsgálták a királyt, úgy döntöttek, hogy *ez a séta elmarad.* Ő felsége tehát ma is az egész napot lakosztályában töltötte.

Európa aggódik

Bécs, október 11.

A kabinetirodában kora reggeltől késő estig lázasan dolgoznak, hogy válaszoljanak arra a sok ezer sürgönyre, tudakozódásra, amely a világ minden részéből érkezik. Európa aggódik az agg uralkodó életéért és a börzék reszketnek a katasztrófától. Az udvaroktól szakadatlanul érkeznek telefon és távirati tudakozódások, Vilmos császár naponta háromszor-négyszer telefonáltat a kabinetirodába és Kerzl dr. naponta *hosszú sifirozott táviratot* küld Berlinbe.

Aláoszolgája főispán ur. Ilyen cím alatt A Hír szerdai számában távirati tudósítás jelent meg. Erre vonatkozólag Ajtay Aladár dr. országgyűlési képviselő következő sorainak közlésére kért fel bennünket:

A Hír október 9-én megjelent 37-ik száma „Kitesékeltek a hunyadmegyei főispánt az alispánnal együtt” cím alatt egy hunyadmegyei értekezletről közölt tudósítást. Az értekezlet kifejezett célja az összehívó levél szerinti békés állapotok teremtése és az ellentétek elsímitása vagy legalább enyhítése volt; — ennél fogva azon a legkülönbözőbb pártállású egyének jelentek meg, összesen tizenheten. Egy árva szó se hangzott el arról, hogy a dákoromán nemzetiségi törekvéseknek az alispán és főispán nem tudnak gátat vetni és ezért a nemzetiségi agitátorok vezérszereplése az ő hibájuk volna. Valótlán, hogy a „gyűlés kimondta avagy egyhangulag elhatározta volna, hogy a főispán és alispán hivatali működését nem helyesli és kívánja, hogy a közigazgatás vezetése minél hamarabb más kezekbe jusson.” Ilyenszerű indítványt nem darabont, hanem koalíciós ember tett ugyan, de azt a tapintatos Fáy Béla (Bánffy-párti) elnök tekintettel az értekezlet kifejezett egyedüli céljára és a jelenlevők különböző pártállására még csak tárgyalásra sem bocsátotta. Az értekezlet, melyet egyesek *Csulay* főjegyző ellen folyamatban levő fegyelmi ügy melletti hangulatkeltésre is a főjegyző érdekében siker nélkül igyekeztek felhasználni, az exponált megyében a kölcsönös megértésnek és a békés együttműködés óhajának kifejezésével oszlott szét.

Botrányos jelölések a függetlenségi pártban

Nem választják, de kinevezik a bizottsági tagokat

Mellőzés, zugolódás, tülekedés

Emlékezés a legsötétebb Lloyd-klubra!

A függetlenségi és 48-as párt ma este hat órakor Kossuth Ferenc elnökle mellett értekezletet tartott. A pártnak számos tagja jelen volt, mert az értekezleten igen fontos dolgok kerültek napirendre: jelölések a Ház jegyzői állásaira, valamint a bizottsági tagságokra. Napok óta agitáltak, korteskedtek már a jegyző-jelöltek érdekében, mert a jegyzőség, amolyan örszemi-állás: évi kétezernegyszáz korona fizetéssel jár. A bizottságokat egészen felforgatták; egy sereg képviselőt kibuktattak a bizottságokból, vannak olyanok is, kik egy bizottságba se kerültek bele. Tendenciózan csinálták ezt a manővert, ami a függetlenségi párt jobbérzésű tagjai sorában éles megjegyzésekre adott okot. Nem lehetetlen, hogy a párt sorait meg fogja bontani ez a jelölés, melyet az e célra választott kandidáló-bizottság hozott javaslatba. A lista ugyyszólván változatlanul ment keresztül. Pikáns részletekben valóssággal bővelkedik a függetlenségi párt mai értekezlete, mely gyakran igen viharos volt, olykor pedig a legkinosabb szituációkat teremtette.

*

Van egy szenzációja is a pártnak: Barta Ödön, a beregi kerület képviselője a kiegyezési javaslatok benyújtása után ki fog lépni a függetlenségi pártkörből és hír szerint többen fogják követni ez elhatározásában. Barta nem a jelölések körül támadt atrocitások miatt hagyja oda a negyvennyolcas pártkört. Sokkal mélyebben gyökerező okai vannak elhatározásának.

Az értekezleten az elnök Kossuth Ferencen kívül jelen voltak: Günther Antal miniszter, Meskó László és Tóth János államtitkárok is. Napirend előtt Balogh Mihály indítványozta, hogy a törkényiaknak a belényesi választás alkalmából tanúsított magatartásukért jegyzőkönyvi elismerés szavazzassék.

Halász Lajos hosszabb beszédben kifejtette a belényesi bukás okait. Nem jegyzőkönyvi elismerés kell ide, — mondta — hanem cselekedet. A földművelésügyi kormány ne magyar vidékekre telepítsen, hanem vegye fel Biharban a harcot a román pénzüzetekkel és létesítsen magyar telepeket, magyar szigeteket a román tengerben, mely már Nagyvárad határát nyaldossa.

Kossuth Ferenc miniszter kijelenti erre, hogy őrizetbe veszi a belényesi kerületet és lesz gondja magyar gócpontok létesítésére.

Hédervári Lehel jelentette még, hogy Batthyány Ilona grófnő Czinkótán egy telket ajándékozott a függetlenségi pártnak. A párt hálás köszönetét fejezi ki ezért a grófnőnek. Most következett az értekezlet tulajdonképpeni tárgya: jelölés a jegyzői állásokra s a bizottsági tagságokra. A hivatalos kommunikében, amit az értekezletről kiadtak, az áll, hogy a párt a bizottsági tagságokra ugyanazokat választotta meg, akik azokat eddig betöltötték. Ez az állítás közönséges valótlanság, mert számos, igen érdekes és jellemző változás történt. Ezekről sorjában beszámol A Hír munkatársa, ki az értekezlet feltéve őrzött összes kulisszatitkait föltárja.

Az új alelnök

Mindenekelőtt arról volt szó, hogy gróf Batthyány Tivadar, a párt ügyvezető elnöke e tisztségéről lemondott. Helyére Hoitsy Pált választották meg egyhangulag. Hoitsy nyomban elfoglalta az elnöki széket és jelentést tett a kandidáló bizottság munkájáról. Előrebocsajtott Hoitsy, hogy körülbelül tíz képviselőt egy bizottságba se jelöltek, ennek oka az, — mondta — hogy nincs annyi bizottsági tagság, mint a mennyi képviselő tagja van a pártnak. Már ez a bejelentés nagy recenzust keltett, s még fokozta az elégtelenséget az, hogy az ügyvezető elnök így folytatta:

— Vannak viszont olyan képviselőtársaink, kiket több bizottságba jelöltünk. Ennek az a magyarázata, hogy politikai szempontokból több fontos pozíciót kellett megszállani és meg erősíteni.

A jegyzői állások

Előbb a jegyzői állásokra való jelölésekkel végeztek. Tulajdonképpen senkit sem jelöltek hivatalosan, mert igen nagy volt a tülekedés, hanem felolvastak egy névsort, tessék abból öt jegyzőt jelölni. Ez a névsor így nézett ki: Bedőházi János, Burgyán Aladár, Csizmazia Endre, Dudits Endre, Hódy Gyula, Markos Gyula, Nemes Bertalan, Somogyi Aladár, Szentkirályi Zoltán, Veres József, Vertán Endre, Zlinszky István.

Az elnök elrendelte a szavazást, mely titkos volt. Körülbelül egy fél óra mulva kihirdették az eredményt, mely szerint a következők kapták a legtöbb szavazatot:

Vertán Endre (71).
Zlinszky István (58).
Szentkirályi Zoltán (57).
Csizmazia Endre (56).
Dudits Endre (54).
Ráth Endre (51).
Nagy György (7).

Hammersberg Lászlót egyhangulag jelölték. A függetlenségi párt hivatalos jegyző-jelöltjei ennél fogva Hammersberg László, Vertán Endre, Zlinszky István, Szentkirályi Zoltán, Csizmazia Endre. Általában megütközéssel fogadták, hogy Dudits Endre nem jutott hivatalos jelöltséghez. A pártnak ezt a hü, szerény tagját okvetlen jegyzőséghez akarták juttatni, azonban egy pár igen tehető, gazdag ember elébe furódott. Így aztán lemaradt Dudits, ki görög-katolikus plébános Beregszászon.

Lengyel helyén — Polónyi

A függetlenségi párt intéző-bizottságába a régi tagokat választották be, csak egy új van: a szegényletes módon bukott ex-igazságügyminiszter, Polónyi Géza, kit az igazságügyi- és pénzügyi bizottságba is jelöltek. Érdekes, hogy Polónyi a bizottságokban híres és félelmetes ellene, Lengyel Zoltán helyére került.

Sorra jöttek most az egyes bizottságok és utána felolvasták a névsort, hogy tudniillik kiket jelöltek. Mikor Lázár Pálra került a sor, mely szerint ajánlják a Ház gazdasági bizottságába, Lázár szölcára állt fel:

— Minthogy arról értesültem, — mondta — hogy több képviselőtársamnak egy bizottságban sem jutott hely, tisztelettel lemondok a gazdasági bizottsági tagságról.

Nagy csönd. Fölemelkedik Szentiványi Árpád és beszélni kezd.

— Ugy veszem észre, mintha Lázár Pál képviselőtársam apprehendálna a miatt, hogy őt a gazdasági bizottságba jelölték. Kijelentem ezért,

hogy semmi oka nincs erre, mert nem volt célzatosság a dologban.

Lázár Pál esete

Nem kér a bizottsági tagságból

Lázár Pál ismételt fölszólalásában kijelenti, hogy ő nem apprehendál. Később azonban igen különös dolog történt Lázár Pállal. Kitünt ugyanis, hogy sem a közgazdasági, sem a közlekedésügyi bizottságba nem jelölték, holott a múlt ülésszakban mindkettőben helyet foglalt és a munkából derekasan kivette a részét. Ezt látva, Lázár izgatottan szólt:

— Az imént azért mondtam le a gazdasági bizottsági tagságról, mert azt hittem, hogy más bizottságban kapok helyet s ott talán eredményesebben dolgozhatom. Most már semmiféle bizottságban sem kérek helyet.

Kinos zavar a nagy teremben. Mindenki hallgat pár pillanatig, aztán erős moraj támad, kiáltások, hogy a jelöléseket helytelenül végezték.

Most Lovászy Márton kért szót és a közgazdasági bizottságba történt jelöléséről le akart mondani Lázár Pál javára, de a lemondást nem fogadták el s így Lovászy marad a közgazdasági bizottságban.

Farkasházy mellőzése

Volt egy másik, szintén nagyon megbotrányoztató jelölési-história is. Farkasházy Zsigmondot ugyanis jelölték a naplóbiráló bizottságba, ellenben kihagyták a zárszámadási bizottságból, hol igen hasznos és eredményes munkát végzett. Az ő érdeme, hogy Tisza István gróf és Hieronymi Károly törvénytelen utalványozásai annak idején felszínre kerültek. Sokat fáradt, dolgozott, mindig önzetlenül, — a köszönet az, hogy most félre dobják.

Farkasházy Zsigmond a tendenciózus jelölést nem fogadta el. Az értekezleten a következő kijelentést tette:

— A naplóbiráló bizottsági tagságról tisztelettel lemondok. Ugy hiszem, a zárszámadási bizottságban vagy nem végeztem jól a feladatomat, vagy igen sokat dolgoztam. Talán a naplóbiráló bizottságban se tudnék ezek szerint megfelelni a kívánalmaknak, átengedem a tért másnak.

Általában föltűnt s ez sok megjegyzésre adott alkalmat, hogy Farkasházy helyére a zárszámadási bizottságba Nagy Emil jelölték. Nagy Emil, ki a kandidáló bizottságnak tagja volt, az igazságügyi bizottságban is benne lesz. Éber Antal, Buza Barna és mások hangos szóval tiltakoztak az ellen az eljárás ellen, hogy a zárszámadási bizottságnak egy olyan hasznos tagját, mint Farkasházyt, mellőzték.

Csupa bölcseség

A zárszámadási bizottságba nem jelölték Hentaller Lajost, a bizottság volt elnökét. Sok borsot tört a kormány orra alá, mert igazságos és erélyes volt. Félre az ilyen emberekkel! Ez ma a kormányzati politika jelszava.

A pénzügyi bizottságon kevés változás esett. Bekerült Polónyi Géza, továbbá Szalay László és Meskó László helyére Buza Barna és Steiner Ferenc. Kossuth Ferenc jelölni kívánta Barta Ödönt, a pártkonferencia azonban másképp határozott. Barta nagyszerűen ért a dolgokhoz, nekik tehát nem kell. Mellőzték.

Szokoly Tamás és Fried Lajos nem fogadták el a naplóbiráló bizottságba, Fenyvesi Soma pedig a vizügyi bizottságba történt jelölésüket. Hódy Gyulát nem jelölték a mentelmi bizottságba, ahol volt, hanem e helyett a víz-ügyekhez csapták. Persze, nem ért a víz-ügyekhez, hát — a hivatalos akarat szerint — ott a helye! Bölcs kormányzás!

Kellemetlenül érintette a jelölés Visontai Somát is. Érthetetlen okból, kibuktatták a párt intéző-bizottságából, de meghagyták az igazságügyi-bizottságban. Nagy változáson ment keresztül a munkásügyi bizottság, melyből törölték Fried Lajost, Molnár Jenőt és másokat is. A bizottságnak teljesen agrár-színezete van, csak Szatmári Mórnak kegyelmeztek. Őt meghagyták a régi helyén.

A közlekedésügyi bizottságból kibuktatták mindazokat, kik a pozsony-bécsi villamos vasút

ellen küzdöttek, elsősorban Lázár Pált, mert legutóbb ő döntötte el szavazatával, hogy az ügyet leveszik a napirendről. Ez a sors érte Gaál Andrást, valamint Kmety Károlyt is. Ennek a bizottságnak tagjait most jól megválasztották. Hát ő fensége Frigyes főherceg s az egész bécsi érdekeltség mégis csak kívánja a pozsonyi villamost? Ugylátszik, lesz még szerencsénk ehhez az ominózus ügyhöz!

Mellőzöttek

Heten vannak, — igen uram, heten! — akiknek egy bizottságba se tudtak helyet szorítani. Vagy nem akartak! A mellőzöttek ezek: Ábrahám Dezső, Barsay Andor, Gaál András, Barta Ödön, Korda Andor, Hirtenstein Lajos, Gyarmati Dezső.

Az értekezlet végén a társalgóban verődtek össze a képviselők. Számosan kifejezést adtak annak a nézetüknek, hogy ami történt, az csunya dolog, rossz politikára és még rosszabb taktikára vall. Kmety Károly pedig, ki egyenes, szókimondó ember, így nyilatkozott:

— Ez nem választás, hanem kinevezés. A pártra azt oktrojálják, akit akarnak. Változtatni kell ezen a helyzeten, mely már türelhetlen. A listát két nappal előbb kellene bemutatni a pártnak, nem pedig így, meglepetés-szerűleg.

Érdekes, hogy Kmetyt a véderő-bizottságba jelölték.

*

Az alelnöki állások sorsáról nem döntött a függetlenségi párt. Ezen ügyesen átsiklottak, még pedig azzal a kijelentéssel, hogy ezt a többi pártokkal egyértelműleg kell elintézni. Rakovszky István és Návay Lajos megmaradnak, mint a Ház alelnökei. Bár Rakovszkyt nem szívesen látja a függetlenségi párt egy töredéke. Ha tudnánk azt, — mondták ezek — hogy Rakovszky kibuktatásával a néppárt kilépne a koalícióból, nem szavaznánk Rakovszkyra. Valóban, néppárt és függetlenségi párt nem szeretik egymást. Kutyamacska barátság ez!

Savanyu a szőlő

A közös költségvetésről a jövő héten tanácskoznak a miniszterek

Az őszi delegáció munkáját most készítik elő Bécsben. A munka javarészt már halomra hordták a közös pénzügyminiszteriumban, annyi akta van, hogy csak győzzék a miniszterek az elintézésüket. Elhatározott dolog, hogy a közös minisztertanácsot, mely a közös költségvetést fogja megállapítani, a jövő héten megtartják. Ezt a konferenciát, melyen Achrenthal Lexa Alajos báró külügyminiszter elnököl, szeptember első felére tervezték, de akkor el kellett halasztani. A kiegyezési tárgyalások ugyanis nagyon sokáig húzódtak, a helyzet roppant bizonytalan volt, nem akartak újabb komplikációkat. Így hát hallgattak a közös költségei követelésével. De csak egyidőre, már sürgetik Bécsben a közös költségvetés elkészítését, hogy intézkedhessenek a delegáció összehívása iránt. Novemberben vagy decemberben ül össze a delegáció, ezuttal Bécsben, mert legutóbb nálunk ülészektek. A magyar kormány kínos feladatot vállalt magára, mikor ígéretet tett Bécsben, hogy a közös költségek emelését keresztülviszi. A hadvezetőség súlyos anyagi kívánságokkal áll elő; sok, nagyon sok milliót kérnek új ügyukra, talán kilene millióval többet, mint amennyi a jövő évre előirányoztatott. Wekerle úgy akarja összeállítani a magyar delegátusok névsorát, hogy sok baja ne legyen aztán. A kuruckodókat, akik néha keményebb hangon beszélnek, most nem fogják beválasztani a delegációba.

A közös minisztertanácsot valószínűleg október tizenötödikén tartják meg Bécsben. Részt vesz rajta a három közös miniszter, Wekerle és Beck báró miniszterelnök, valamint a két állam pénzügyminisztere.

Barta Ödön

kilép a függetlenségi pártból

Ok: a kiegyezés. Nem kér a kö-zösség folytatásából függetlenségi lobogó alatt

Politikai eseményszámba megy, hogy Barta Ödön országgyűlési képviselő, a függetlenségi pártnak régi harcosa legközelebb kilép a függetlenségi pártkörből és állást foglal a kiegyezési javaslatok ellen. Ma este a függetlenségi pártkörben, mikor a bizottsági jelölésekkel végeztek, Barta Ödön egész hangosan kijelentette:

— A függetlenségi pártnak nem lesz többé alkalma arra, hogy az én jelölésemmel foglalkozzék.

A képviselők nem tudták, hogy tulajdonképpen mit értenek ebből. Illetékes helyről ezt a magyarázatot fűzik Barta Ödön kijelentéséhez:

— A függetlenségi párt mai értekezlete után az a hír terjedt el, hogy Barta Ödön országgyűlési képviselő bejelentette a pártkörből való kilépését. Ez a hír semmiféle kapcsolatban nincs a mai jelölésekkel. Mikor ma jelölésének elmaradásáról és különösen arról volt szó, miért nem választották meg a pénzügyi bizottság tagjává, csupán odanyilatkozott, hogy úgy sem lesz alkalma többé a pártnak az ő jelöléséről halározni. Ez a nyilatkozata összefügg azon, már korábban tett nyilatkozatával, hogy ő, aki annyiszor argumentált és olyan sokat küzdött a kiegyezés és különösen a kvóta fölemelése ellen, csak a kiegyezés hivatalos bejelentését várja, amikor is álláspontjának konzekvenciáját le fogja vonni és elveinek változatlan fenntartása mellett a pártból kilép.

Valóban, ez a magyarázat megfelel a valóságnak. Körülbelül három hét előtt, mikor még javában folytak a kiegyezési alkudozások, Barta Ödön nagyérdéki politikai nyilatkozatot tett A Hír számára. A nyilatkozat, melyben Barta Ödön már jelezte, hogy a rossz kiegyezés s a kvótaemelés miatt ki fog lépni a pártkörből, valóban megjelent az ujság hasábjain, de a képviselő ur nevének megemlítése nélkül. Ő kért bennünket erre, mert — mint mondta — nem akarja, hogy a tárgyalások folyama alatt esetleg hangulatkeltésnek tűnjék föl az ő állásfoglalása s azt az ellenség kihasználja. Megállapíthatjuk ennél fogva mi is, hogy a képviselő ur elhatározása nem mai keletű.

A Hír munkatársa ma este, a függetlenségi párt konferenciája után beszélgetést folytatott Barta Ödönnel, ki megerősítette azt a hírt, hogy a 48-as pártkörből ki fog lépni.

— A kiegyezés miatt fogok kilépni, — mondta — de csak fogok. Ma még nem tehetem, mert nem ismerem a kiegyezési javaslatokat, hiszen azok még nincsenek a Ház előtt. Látni akarom előbb, hogy mit végzett a magyar kormány. Én nem szavazhatok meg egy olyan kiegyezést, melyben nem látom lefektetve a függetlenségi párt sarkalatos program-pontjait, azokat, melyek az önálló vámterület felállítását biztosítanak s amelyek ez ország politikai és gazdasági függetlenségét megeremtenék. Ez eljárásommal csak magamhoz, hosszú éveken keresztül hirdetett elveimhez maradok hű. Én magam mindig hiszem azt, amit hirdetem, nem akarok csalódni önmagamban.

— Különös ez a vámszerződés, ami most létrejött. Elilélem, hogy azt a külügyminiszter szankciója alá bocsátják. Ez visszafejlődés a multtal szemben. Sok kifogásom lesz a kiegyezési javaslatok ellen, ha valóban úgy néznek ki, mint irják és beszélnek. A magam részéről se kvóta-emelést, se dalmát-vasutat, se közös bankot nem szavazok meg. Ezekről a dolgokról különben még fogok beszélni, mert a parlamentben lesz szavam a kiegyezési javaslatokhoz.

Végezetül annyit mondott Barta Ödön, hogy kilépését választói előtt részletesen fogja megokolni.

Két százalékkal emelték a kvótát. Amikor a kiegyezést megkötötték, jeleztük, hogy az minden tekintetben káros, sőt nagyon terhes Magyarországra. Nem lesz önálló vámterület, vége az önálló magyar bank után való minden reménységünknek, az új kiegyezés nem egyéb, mint nehéz bilincs, amit nagy gaudiummal raktak az országra. Egészen megbízható forrásból most arról értesülünk, hogy amit, mint lehetetlen dolgot emlegettek, kész a kvóta-emelés is. A kormány garanciát vállalt arra, hogy keresztülviszi a kvóta két százalékkal való emelését.

„Ragaszkodjunk a hatvanhéhoz.” Az alkotmánypárt ma este értekezletet tartott. Az értekezleten Széll Kálmán elnököl. Ott voltak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Andrassy Gyula gróf belügyminiszter, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, Sztéryni József és Bolgár Ferenc államtitkárok és a párt tagjai majdnem valamennyien. Az értekezletet Széll Kálmán, a párt elnöke hathatós beszéddel nyitotta meg. Jelentette, hogy a párt határozatához képest Andrassy Gyula gróf arcképet megfestették és a kör helyiségében elhelyezték. Hosszabb beszédben méltatta Andrassy politikáját és konstatálta, hogy pártja és az alkotmánypárt Deák Ferenc és Andrassy Gyula politikájának letéteményese és kell, hogy a párt a nagy tradíciókhoz méltóan végezze munkáját. Ilyen értelemben beszélt Szivák Imre is, majd felszólt Andrassy Gyula gróf belügyminiszter és megköszönte a párt kegyeletét atya emléke iránt. Ezután a hatvanhetes politika egyedül üdvözítő oldaláról szólott. Meg vagyok győződve — ugymond — rendíthetetlen szilárdsággal arról, hogy a magyar állam belső életének békés kialakulása csakis akkor lehetséges, ha szilárdan ragaszkodunk ahhoz az alaphoz, melyet atyám Deák Ferencsel együtt épített. Meg vagyok győződve arról, hogy a királylyal csak ezen az alapon fogunk találkozni és csak ezen az alapon fogunk egy igazán harmonikus összműködést kifejthetni. Különös örömmel és köszönettel veszem azt, hogy ebben a pártban megint felhangzott ezen eszme, elhangzott a szilárd elhatározás kifejezése arra nézve, hogy ragaszkodunk ahhoz az alaphoz, melyen negyven évig fejlődni tudtunk és amely — meggyőződésem szerint — a jövő fejlődésnek is egyedüli alapja. Még Széll Kálmán reflektált néhány szóval Andrassy szavaira, mire megejtették a jelöléseket a bizottsági tagságokra és az értekezlet véget ért.

Andrassy Gyula szerint tehát a hatvanhetes politika az egyedül üdvözítő, életrevaló alap. A nemzet — és ez sokkal fontosabb — más véleményen van.

Beszámoló. Farkasházy Zsigmond képviselő október tizenharmadikán fog beszámolni választóinak kerülete székhelyén, Élesden. A beszámolóra több függetlenségi képviselő utazik Élesdre, Farkasházy társaságában.

Az expozé. Wekerle Sándor miniszterelnök a jövő évi költségvetési előirányzatot a képviselőház október 22-én tartandó ülésében fogja hosszabb expozé kíséretében betérjeszteni. A miniszterelnök ezzel egyidejűleg be fogja mutatni a mult évi zárszámadásokat, valamint a kormány jelentését az 1906. évben kifejtett működéséről és az ország közállapotairól.

Krimicsau. Nagybeeskereken a Dungszerky-féle szőnyeggyár munkásai ma reggel sztrájkba léptek. A sztrájk oka az, hogy a gyár igazgatója a tegnapi munkaszünet által okozott munkavesztés kárpótlásául elrendelte, hogy naponként egy órával előbb kezdődjék a munkaidő, mindaddig, míg az egy napi veszteséget pótolják. A munkások ebbe nem egyeztek bele, mire a gyár igazgató az összes munkásokat kizárta. Erre a munkások kimondták a sztrájkot. Husz százalék béremelést követelnek, de első feltételül szabták, hogy a gyár bocsássa el az igazgatót.

A HIR

Az alsólendvai regény

Wortmant Bécsben elfogták

Wortman Béla alsólendvai esernyőgyár-igazgatót, aki a mi nap egy munkáslánnyal megszökött, Bécsben elfogták. Wortmanra súlyos sikkasztások derültek ki

Mint egy megható, gyönyörű romantikus történetet, úgy könyvelték el az újságok négy nappal ezelőtt Wortman Bélának, az alsólendvai Hungária esernyő-gyár igazgatójának az esetét. Wortman, akinek szép fiatal felesége van, hirtelen megszökött Alsólendváról Csik Katóval, egy tizennyolcéves parasztlánnyal, aki nála a gyárban dolgozott.

A szökés, párosan óriási szenzációt keltett Alsólendván, valamint Budapesten is. A Hajó-utcában, ahol a Wortman-gyár főraktára van. Itt aztán mélyebben belenéztek a romantikus dologba és kiderült, hogy a Wortman kalandja nem egészen vadregényes alapon épült. Az igazgató ur, akinek nem a legrendezettebben álltak az anyagi ügyei, a szökésekor egy tizenötezer és egy nyolcezerkoronás váltót vitt magával. Először Budapestre, innen Bécsbe mentek a szerelmek s a kisebbik váltót értékesítették.

A budapesti rendőrség erre megkereste a bécsi Polizeidirekciót, amely kinyomozta, melyik szállodában turbékolnak a szökevények. A detektívek tegnap körülzárták a szállodát és az esernyőgyárost Csik Katóval együtt letartóztatták.

A kihallgatásuknál kiderült, hogy Csik Katónak semmi köze nincs a Wortman pénzügyi manipulációhoz, a leányt tehát azonnal szabaddon bocsátották, Wortman Bélát, a sikkasztó gyárigazgatót pedig bevitték a tartományi törvényszék fogházába. Innen Alsólendvára viszik Wortmant, akinek az apja a letartóztatás hírére azonnal Bécsbe utazott.

Felkérettünk a következő sorok közlésére:

Wortman Béla, volt gyárigazgató szökése tisztán szerelmi kaland, amely semmiképpen sem érinti az alsólendvai Hungária esernyőgyár-állalatot. Szökése a gyárnak sem erkölcsileg, sem anyagilag kárt nem okozott, de nem is okozhatott. Wortman a gyárnak egyszerűen fizetéses alkalmazottja volt és így távozása a gyári üzemre nem lehetett befolyással.

Mikor a vendéglős megbolondul. Izgalmas jelenetnek voltak tanui ma este a Király-utca 91. számú ház lakói. A ház egyik lakója, Révai Imre vendéglős késsel megtámadta Prács Mária nevű cselédjét és a karján veszedelmesen megsebesítette. A kétségbeesetten sikoltozó leány leszaladt az utcára, Révai pedig utána. A járőrök aztán elfogták a dühöngő embert, aki egyre azt hangoztatta, hogy meg akarja ölni a leányt. A gyorsan előhívott mentők bekötötték Prács Mária sebeit. A leány kijelentette, hogy Révai Mór tisztességtelen ajánlatokkal üldözte őt és többször megfenyegette már, amiért nem akarta meghallgatni. Révai ellen a rendőrség megindította az eljárást.

Rablók harca Budapesten. A legmozgalmasabb rémregény-fejezetek közé is beillik ez az eset, amely tegnap éjjel történt a Szondy-utcában. Négy ember vonult végig az utcán s mindenit megtámadtak, aki csak velük szembe jött. A többi közt elrabolták Benka Károly géplakatos aranyóráját és láncát. Benka egy rendőrrel megtalálta később a rablókat egy rossz hírű házban, a Rózsa-utca 99. száma alatt. Alig hogy a rendőrt észrevették, Wellerstein Ödön huszéves napszámos bicskát rántott és a rendőrré rohant. Ez kardjával főbevágta s elfogta később az összes rablókat: Német Lajos, Weisz Henrik és Endrei Sándor napszámosokat.

Zavargás a Dob-utcában

Az Alhambra veszedelme. Tizenhárom elfogatás

— A HIR tudósítójától. —

Ma este kilenc és tíz óra közt nagy tüntetés volt a Dob-utcában, Róth Jakab kávéháza előtt, amely a dicsőmultu spanyol Alhambra büszke nevét viseli. A rendőrség nagy apparátussal vonult ki s egész sereg zavargót kísért be onnan.

A demonstrációnak oka az volt, hogy Róth az egynapos tömegsztrájk idején nyitva tartotta a kávéházát. E miatt már szerdán este tüntettek ellene s a helyiség pár ablakát beverték. Róth a vörös csütörtökön sem követte a többi kávéások példáját, amivel fölingerelte alkalmazottait s a környékbeli lakosságot.

Ma körülbelül félezer ember gyűlt össze a kávéház előtt. Szidták-szapulták a makacs gazdát s a tömeg viselkedése csakhamar fenyegetővé lett.

—Agyon kell verni a bitangot! — kiáltotta egy kőműves legény s furkósbottal rohant be a kávéházba. Sokan utána mentek, a kávé pedig rémülten menekült. Szerencséjére hamarosan ott termett harminc gyalogos meg ugyanannyi lovasrendőr, akik Glósz Imre felügyelő vezetésével szétverték a zavargókat. Közülük bekísérték a kerületi kapitányságra ezt a tizenhárom embert:

Pattert Károly 20 éves ablaktisztító,
Scheffer Izidor 26 éves háziszolga,
Drechsler Lajos 18 éves üzleti szolga,
Weisz Bernát 18 éves napszámos,
Leitgeb Géza 29 éves kőművessegéd,
Lohay József 22 éves fényező-munkás,
Mármárosi Jakab 22 éves műszerész-segéd,
Medve Károly 23 éves cipészsegéd,
Richard Gábor 24 éves szabósegéd,
Neumann Mór 27 éves férfiszabó,
Kohn Jakab 19 éves szabósegéd,
Polczán Mihály 21 éves szabósegéd,
Kovald Antal 24 éves péksegéd.

A személyazonosság igazolása után valamennyit szabadon bocsátották. Kihágási eljárást indítottak ellenük. A tömeg szőjjelverése alkalmával négy ember megsebesült, állapotuk azonban nem súlyos.

A kizárt villamosok ügye. Annak a sok szerencsétlen villamos-alkalmazottnak az ügye, akiket a tavalyi sztrájk alkalmából a milliós társulatok minden igaz ok nélkül kizártak, csak nem akar kedvező fordulatot venni. Legutóbbi stációjuk, mint ezt A HIR annak idején jelentette, Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter volt, aki megígérte, hogy az instanciájukat rövidesen elintézi. Mostanáig azonban hiába vártak erre és mert sok idejük a várakozásra nincsen — az életérdekeikről lévén szó, — újabb akcióra határozták el magukat. Az a tervük, hogy a parlament elé viszik az ügyüket. Vasárnap erre nézve értekezletük lesz, amelyen a képviselőház elé terjesztendő folyamodás szövegét is megállapítják. A kizárt villamosok a Remete-utca 30. számú házban gyűlnek össze, s a kezdeményezők ez uton is kéri társaikat, hogy három és hat óra között teljes számmal jelenjenek meg.

Tizennégyéves gyilkos. Tavaly szeptember havában utcai verekedés közben ismeretlen tettesek agyonverték Sinkovics Márton tót napszámost. Az egyik tettest, Borok Miklóst később letartóztatták s elítélte az esküdtbiróság két évi és nyolc havi fegyházra. A másik vádlott a tizennégyéves Ujfalusi József fölött ma ítélkeztek. Az esküdtek verdiktje alapján a bíróság Ujfalusi dr. Weisz Jenő védelme után másfél évi javító-intézetben töltendő fogságra ítélte el.

Amerikába! . . .

Tizezer magyar családot csábítanak ki Amerikába. Nicaraguába akarják telepíteni őket. Meg kell akadályozni

New-York egyik legnagyobb és legmegbízhatóbb lapjában, a N. Y. Times legutóbb érkezett számában egy szerény kis újsághír jelent meg. Ez az eldugott, jelentéktelen kis napihir mindennél jobban jellemzi Magyarországot gyilkos veszedelmének, a kivándorlási átoknak pusztítását.

Ez a hír így hangzik:

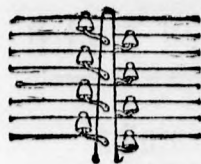
Szerződés alatt, amelyet most kötött meg Budapesten a New-Yorkban, 66 Beaver-street alatt lakó James Deitrick egy magyar kivándorlási szindikátussal, tizezer magyar és tót család fog a dr. Bolafios Pio, Nicaragua new-yorki főkonzula által vett értesülés szerint Magyarországból Nicaraguának Rio Grand és Prinzipolca nevű kerületei felé utnak indulni. A kivándorlók a nevezett kerületekben fognak letelepedni, ahol a kormány bányatelepeket, faültvényeket és gyümölcsösöket engedélyezett a nicaraguai földmívelési és bányatársulatnak, amely angol és amerikai tőkével létesült s amelynek vezérémberei között néhány new-yorki bankár szerepel.

Szomoruan belevilágít ez a kis hír a kirándulásra csábító lelketlen gazemberek boszorkánykonyhájába. Tehát tizezer család készül Amerikába. Tizezer családot csábítottak el újra ebből a hazából a bizonytalan idegenbe. Ez az állapot tűrhetetlen. Ezen radikálisan segíteni kell. Állapítsa meg a kormány, melyik az a „magyar kivándorlási szindikátus“ és üssön a körmére, kutassa fel, hol van a „tizezer család“ és tartsa vissza őket. Ez csak lehetséges. Ez talán csak nincsen a paktumban. Ebbe talán nem szól bele Bécs sem.

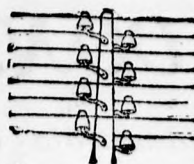
Halálos szerencsétlenségek. Lukács és Meitner vegyészeti gyárából, a Váci-ut 118. száma alól ma délután nagyobb rakományt vittek ki a lipótvárosi tehérpályaudvarra. Molnár Gyula kocsis, továbbá Mencer István és Fekete Ferenc napszámosok előbbre akartak tolni egy üres vaggont, hogy a rakományt elhelyezzék benne. A baj állítólag úgy történt, hogy nem vették észre azt a másik kocsit, amelyet ugyanakkor hátuk mögött toltak. Mencer a két vagon ütközési közbe szorult. A mentők elvitték, de mielőtt a Rókusig jutottak volna vele, a szerencsétlen meghalt. — A ferencvárosi tehérpályaudvar ugynevezett gurító-vágányán Velics Gyula váltókezelő egy szénrel megrakott vagon alá került s szörnyethalt. Mindkét holttestet a morgue-ba vitték.

Tiszt urak, ha mulatnak. Nagy botrány játszódott le tegnap este Marosvásárhelyen. Katonatisztek megtámadtak védtelen, békes polgárembereket és nagy vérengzést vittek véghez közöttük. Kezán Virgil főhadnagy több tisztársával az Európa-kávéházban mulatott. A szomszéd asztalnál polgárok ültek. Az egyik tiszt nagyon kihívólag viselkedett és többször gunyos megjegyzést tett a társaságra. A két asztaltársaság közt erre heves szóváltás kerekedett. A tiszt kivont karddal támadtak a polgárokra s közülök többeket megsebesítettek. Különösen veszedelmes sérülést szenvedett Kriszt Ödön kereskedősegéd, akit Kezán főhadnagy kardjával a fején és a karján súlyosan megsebesített. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított ebben az ügyben.

Kitüntetés. Garai Nándort, a Tauszig Szigfried-cég művezetőjét, huszonhároméves munkásságának jutalmául a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki a király. A legfelsőbb kitüntetést Gromon Dezső nyugalmazott államtitkár nyújtotta át a közmunkatanács ülésében az ünnepeltnek, aki körül munkatársai gyülekeztek kollegiális szeretettel.

TÁVIRAT ☞ TELEFON

Vissza, feladónak!

**Nem kell a magyar könyv katonáéknak
Visszautasították a D. K. E. ajánlatát**

Szeged, október 11.

A Délmagyarországi Közművelődési Egyesület tudvalevőleg ajánlatot tett az összes hadtestparancsnokságoknak, hogy ingyen katonai könyvtárt rendez be a magyarországi ezredek részére. Ezt az ajánlatot a szegedi hadtestparancsnokság elfogadta. Ma a temesvári hadtestparancsnokság ezt az ajánlatot visszautasította. A levelet, amelyben ezt a szép ajánlatot olyan csufosan visszautasítják, Schwitzer tábornagy, temesvári hadtestparancsnok írta a D. K. E. elnökségéhez. Visszautasítását így indokolja: „Tekintettel a katonának olyannyira szükséges nagy testi és szellemi nyugalomára, a kitűzött célra idő nem maradhat, és így előfordulhatna, hogy a könyvek használatlanok maradnának.” Katonák tehát még a magyar könyvektől is félnek.

A vonat áldozatai Két ember a kerekek alatt

Eszék, október 11.

Nagy szerencsétlenség történt az Eszéktől egy órányira fekvő Pélmónostor állomáson. Mikor a budapesti vonat a pályaudvarra érkezett, Ismai állomásfőnök el akarta küldeni a sínek közül az ott álló munkást. Mikor az állomásfőnök a munkásért ment, abban a pillanatban berobogott a vonat s mindkét embert elgázolta. A kerekek levágták az állomásfőnök egyik lábát s a munkás a fején szenvedett súlyos sérüléseket. Bevitték őket az eszéki kórházba.

Megveszett! Egy uriaszony tragédiája

Arad, október 11.

Borzalmas esemény játszódott le ma délben a szomszédos Csanádapácán. Egy hetvennégy éves öreg uriaszonyon történt a vesztés. A boldogtalan asszony rettenetes kínjában rávetette magát környezetére, több embert megharapolt és összemarcangolt. Pischu János csanádapácai postamester feleségét pár héttel ezelőtt megmarta egy öleb. Később kiderült, hogy az állat veszett volt, de az öreg uriaszony nem tulajdonított az elmarásnak fontosságot, sebt nem is kezelte orvossal. Ma délben meglátogatta egyik barátját, Bonomi Károly gyógyszerész feleségét. Bonomiéknál több ismerőssel találkozott, akikkel jókedvvel elbeszélgetett. Egyszerre azonban felugrott ültéből és rémes kiáltással rohant körül a szobában. Azután rávetette magát Bonomi gyógyszerész fiára és összemarcangolta, több helyen megharapta a kétszemesétlen védekező fiatalembert, aki csak a legnagyobb erőfeszítéssel bírt megmenekülni az örvényből. Pischu Jánosné ezután rárohant egy tizenhétéves leányra, a csanádapácai postakezelőnőre és borzalmasan összekarmolta. A szobában levők segélykiáltásaira rohantak a családok, akiket a boldogtalan asszony szintén megtámadott. Pár pernyi kínlás után összeesett és meghalt. A súlyosan megsebesített fiatalembert, a postakezelőnőt és egy férfit elszállították Budapestre a Pasteur-intézetbe. A borzalmas esemény nagy izgatottságot kelt mindenfelé.

Halál a szüreti mulatságon Mikor az esperes fegyvert fog

Arad, október 11.

Arad mellett, Mária-Radnán ma nagy szüreti mulatságot tartottak a románok. A mulatság végén lövöldöztek a szőlőben. Hamseu Rojk görög-keleti esperes szintén fegyvert fogott és lőtt. Batik János román tanító feleségét kétszer eltalálta. Felholtan szállították a mária-radnai kórházba. Az esperes állítólag haragosa volt a tanítónak. A csendőrség vizsgálatot indított.

A spanyol király beteg

Madrid, október 11.

A spanyol király megbetegedett s ezért bécsi utazását elhalasztották.

Két vashid

Arad, október 11.

Arad város törvényhatósági bizottsága ma gróf Károlyi Gyula főispán elnöke mellett közgyűlést tartott, amelyen elhatározták két új vashid építését, 240.000 korona költséggel. A közgyűlés a Pesti Hazai Takarékpénztár kétmillió kölcsönajánlatát visszautasította.

Közjog és külügy Magyar osztály a külügy- minisztériumban

Bécs, október 11.

A külügyminisztériumban már legközelebb külön osztályt állítanak fel a magyar közjogi ügyek részére. A hivatalnokok magyar jogászbereket lesznek és a célja az, hogy a követéseket, nagykövetségeket adandó esetekben a magyar közjogi kérdésekről felvilágosítsák. A diplomata-vizsga tárgyai közé fel fogják venni a magyar közjogot is, addig azonban, amíg a magyar államjogban jártas emberek foglalják el az állásokat, ezekkel a hivatalokkal akarják valahogyan kiigazítani azt a sérelmet, hogy a monarchia diplomatái Magyarországról és a magyar viszonyokról semmit sem tudnak.

Vér és sötétség A milánói gáz-sztrájk

Milano, október 11.

Tegnap este megszűnt a gázgyári sztrájk és a munkások ismét dolgoztak. Ma este azonban a városban kívül lévő Sylvesteri-gyár munkásai észrevették, hogy hétszáz sztrájkterő száll vonatra. Szidalmazták és megtámadták őket. Tíz csendőrsietett elő, akiket kövekkel dobáltak és egyet meg is sebesítettek. Erre a csendőrek revolvereikből sortüzet adtak és két munkás halálosan megsebesült, többen pedig könnyebb sebet kaptak. Ennek az összeütközésnek a híre egy perc alatt elterjedt a városban. A villamos rögtön megállt és a gázgyárban is abbahagyták a munkát. Az egész város sötétben van és munkások járják be az utcákat, követelik a vendéglők, kávéházak bezárását és megállítják a bérkocsikat. Az éjszaka még nagyobb vérontástól tartanak, mert a döntésre népgyűlést hirdettek.

Az osztrák passzív rezisztencia Baj van a vasutakon

Bécs, október 11.

A passzív rezisztencia mátol fogva rendkívül kiélesedett mind a három vasut vonalain és holnapról kezdve még nagyobbak lesznek a forgalmi akadályok.

MŰVÉSZET

* Szent Péter esernyője. Ez egy regény címe volt eddig, amelyet Mikszáth Kálmán írt. A Magyar Színház, amelynél most cégváltás történt, lendíteni akart a Mikszáth dícsőségén és a Szent Péter esernyőjét dramatisztizálta. Kivel, azt gondosan eltitkolja a színlap. Vagy tulságos szerény az átalakító művész? Hiszen a dramatisztizált darabot olyan jónak tartja a színház, hogy ezzel nyitotta meg ma az új rezsimit, vagy új korszakot, vagy az újjászületést. A titokzatos lovag sisakellenzője különben valószínűleg föl fog repülni, mert tudomásunk szerint Mikszáth Kálmán energikusan követeli a színháztól, hogy írja ki az átdolgozó nevét. Ez a név — rászolgált, hogy leleplezzük — Martos Ferenc. Igen gyenge munkát szállított a pályadíjért. Az előjáték — mert az is van — az egyetlen sikerült része a darabnak, itt csak másolni kellett Mikszáthból — a felvonások azonban ötlettelenség, unalmasak. Igazán kár volt a bájos regény alakjait ilyen szánalmasan életre varázsolni. Néhány jelesebb színészben volt csak vigasztalása a közönségnek. Réthey Lajos, Vágó Béla, Törzs Jenő, Z. Molnár László, Örley Flóra, Petrás Sári fiatal volt. A darabot Verő György rendezte, az író. Irjon vagy rendezzen? Hát rendezzen.

* Carmen. A Népszínház-Vigopera ma este Bizet remekművét, Carment mutatta be színpadán. A két bemutató sikerét is tulszárnyalta ez a legnehezebb próbálkozás; a közönség szeretettel, rendkívül melegen fogadta új köntösében Carment. Az éjszakába húzódt az előadás, a mely gyönyörű volt nemes törekvéseiben és művészi becsúgyában egyaránt. A Népszínház-Vigopera ime, teljesen beváltotta programját. A magyar dráma, a magyar operett-muzsika dícsőséges előadásai után operát mutatott be és egyelőre, mert ez volt a három bemutató közt a legnehezebb, e téren produkálta a legnagyobbat. Ilyen népszínházi előadásról álmodni sem mertünk. A fiatal törekvés, a diadalmas, vakmerő fiatal törekvés lengte be a színpadot, a nézőtér pedig elragadtatással és lelkes, bátorító tapsokkal hálálták meg a színház becsületét, minden dícséretünkre méltó munkáját. Új volt minden: a szereplők, a rendezés, a díszletek, az egész opera beállítása, sőt a fordítás is. Az első bók a zenekart illeti, amelyet ezuttal is Mader Raoul igazgató dirigált; az opera minden finomságát, rejtet szépségeit érvényre juttatta már a nyitány és minden felvonás előtt percekig tartó taps köszöntötte Mádert és a muzsikusokat. Carmen szerepében új erő mutatkozott be, Révy Aurélia, akit külföldről hódítottak vissza a magyar színpadnak. A forróvérű andaluziai leány szerepében sok illuziót tudott kelteni, szilaj volt és kedves, pompás hangja pedig könnyen birkózott meg a legnehezebb énekrészekkel. Nagyon szép sikere volt, sokszor kitapsolták és sok virágot kapott. Don Jose Orszelszky volt, egy fiatal lengyel tenorista, aki már Micaelával bravurosán énekelt duettjében megnyerte a közönséget. Lágy, csudálatosan finom a hangja és díszkrét, minden póztól ment játéka. Sikere felvonásról-felvonásra fokozódott, nyílt színen is ünnepezték. Székely Escamilló szerepében volt kitünő, a híres torreador-dal után viharos taps jutalmazta. Ledofszky Gizella (Micaela), Alexy Olga (Frasquita), Della Donna (Mercedes) és a többiek, Bálint, Kalmár, Várkonyi és Dános pompásan beilleszkedtek az operai együttesbe. Az operát pazar bőkezűséggel állította ki a színház; az első felvonás utcai képe, a Pastia koresmája, a hegyzakadék és az aréna előtti térség festői, csudálatosan sikerült díszletek. Az operát Hevesi Sándor rendezte és tanította be; kiváló ízlésének és hozzáértésének a nyoma mindig felcsillan; a sikerből nagy részt kér ő is. Carment a Népszínház-Vigopera Pásztor Árpáddal fordította le, aki nem csak poétai képességének adta újból bizonyosságát, de valósággal segítségére volt az énekeseknek briliáns magyar szövegével. A siker igen nagy volt. Az új színház új hódítása.

* Modern-színház. Megnyílt a legújabb kabaret, Modern-színház a neve, Faludi Sándor, a Vigszínházból kedves ismerősünk az igazgatója s a helye az Andrassy-uton van, a régi Mücsarnok házában. Finom, fényes, előkelő hely, — egy genialis ember tervezte, Márkus Géza, aki szépséggel, kényelemmel és ötlettel pazarolta tele a színház legutolsó kis zugát is. Ez a ragyogás meghaladja rendes méreteinket és meghaladja az az élet is, amelynek ma este a kabaretban tanui voltunk: egy kényes ízlésű közönség forró tapsokkal avatta föl a színházat. Csupa ügyes és kedves dolgot produkáltak, lehetőleg nem tulfinomakat, inkább varieté-szerűen, de varietének a lehető legintelligensebben s a hallgatóság ösztön örült ennek, kedvre lelkesedett s ünnepelte a szerzőket és a szereplőket. Heltai Jenő, Molnár Ferenc és Kemény Simon nevéhez fűződnek a mai este kedves percci és sikerült apróságokkal szerepeltek Szomaházy István, Gábor Andor, Kálmán Imre, Hetényi Albert, Somlyó Zoltán és Hervay Frigyes is. Az előadók közül Pálmay Ilka, Medgyaszay Vilma és Nyárai Antal arattak sok sikert és külön kell kiemelniük egy Vörös Ili nevű új színésznőt, aki frissességében, gráciájával, egész romlatlan tehetségével a kabaret legszebb reménységei közé tartozik. A Kabaret zenei részének Szirmai Albert a lelke, egy Párison nevelkedett, invenciózus és finom muzsikus. Jó kezdet tehát, amely bizalmat kelt. A folytatása bizonyosan még ennél is jobb lesz.

A HALÁL VONATA

Három bűnös. A tegnapi katasztrófa okai. Főbűnös a tehervonat vezetője. Mit mond Kovács István?

A rendőrség ma megállapította, hogy a Budapest-kitérő állomásán történt összeütkezésnek Zinemann Ede mozdonyvezető, Doby János és Zsiba Sándor voltak az okozói. Ezt a három embert már elmozdították a szolgálatból. Ujabb haláleset nem történt; a sebesültek közt egy sincs, akinek veszedelmessé fordult volna az állapota.

Zürzavarban

A vizsgálat ma elsősorban azt a fontos kérdést akarta tisztázni, hogy Kunszentmiklós állomás miatt nem érdeklődött a tehervonat késése dolgában. A hivatalos menetrend szerint ugyanis a gyorsvonatnak Kunszentmiklóson kellett volna a tehervonattal találkoznia. Erre vonatkozólag Kovács István, a gyorsvonat vezetője a következő vallomást tette:

— Abban a percben, amikor Kunszentmiklósról elindultunk, a forgalmi tiszt értesített róla, hogy a ferencvárosi állomáson fogunk találkozni a tehervonattal. Mikor pedig Soroksár állomáson átrohgtunk, a forgalmi tiszt fölkiáltott hozzám: „A tehervonat Budapest-kitérőnél vár.” — Így nyugodtan vezettem tovább a vonatot. Az erzsébetfalvai S alaku fordulónál egyenes vágányra szaladt a vonatom s akkor vettem észre a tehervonatot, amely százötven lépésnyire lehetett. Fékezésre adtam jelt, amely gyorsan lehetett, de már késő volt. A nagy zürzavarban semmit sem tudtam többé.

Indulás a halálba

Zinemann Edét, a tehervonat mozdonyvezetőjét, mint gyanúsítottat hallgatta ki a rendőrség.

— A kitérő állomáson — vallotta — egy forgalmi altiszt adta meg a jelt, hogy a vonat elindulhat. A vonatvezető akkor sippal jelezte, hogy mehetünk. Kénytelen voltam elindítani, bár tudtam, hogy a nyílt pályán okvellenül találkozunk kell a gyorsal. Indulás előtt még hátra is néztem, hogy nem intik-e le a vonatot. Aztán mentünk, mert nekem a lokomotivon nem szabad töprengeni, én nem tudhattam mi történik a gyorsvonattal.

Ugyancsak mint gyanúsítottat hallgatták ki Huber Antalt, a tehervonat segédfekezőjét, aki a harmadik kocsin ült. Azt mondta, hogy a kitérőnél kaptak jelt az indulásra. Vig Istvánt, a tehervonat fűtőjét a kórházban hallgatták ki. Épp szemet rakott be s nem láthatta, hogy a váltó tilosra áll. Csak azt hallotta, amikor Zinemann rákiáltott:

— Ugorj le hamar!

Zinemann rögtön leugrott, de Vignak már nem maradt ideje. Aztán a kazánhoz ugrott s becsapta az ajtaját. Ha meg nem teszi, ráhull a parázs és összeégeti. Az összeütkezésnek nekivágódott a kazánnak s akkor sérült meg.

A főbűnös

Ma délelőtt vegyes bizottság járt odakint a szerencsétlenség színhelyén. A vasuti és hajózási főfelügyelőség, az Államvasutak balparti üzletvezetősége s a forgalmi főnökség kiküldöttei voltak a bizottságban. Kihallgatták az egész forgalmi személyzetet, amely összevágón azt vallja, hogy a szerencsétlenséget a tehervonat mozdonyvezetője okozta, mert elindult a vonattal, bár utasítást, vagy jelt nem kapott rá.

A Budapest-kitérő állomás elüljárósága ismételen kijelentette, hogy téves jelzés nem volt s a tehervonat egyáltalán nem kapott utasítást az indulásra.

Meg is állapította a vizsgálat, hogy a szörnyű

hibát a tehervonat személyzete követte el, mert a szigorú tilalom ellenére megállás nélkül hagyta el az állomást.

Bűnös még Doby János váltóőr és Zsiba Sándor pályőr, akik a tehervonatot kibocsátották az állomásról, bár hallották már a gyorsvonatnak szóló harangjelzést. Ennélfogva őket Zinemann Edével együtt a szolgálatból elmozdították.

A holttestek

Ceitler Antal mozdonyvezető holttestének hiányzó részeit is megtalálták már. A test törzsét, kezét s lábát külön-külön szedték ki a roncsok alul, de a fejnek nagy részét nem tudták megtalálni. Amit összeszedtek, bevitték a törvényszéki orvostani intézetbe, ahol tegnap óta fekszik a másik áldozat, Pfahler Antal főműhelyi lakatos.

A két vasutast holnap fogják eltemetni s a végső tisztesség-adáson ott lesznek az Államvasutak igazgatóságának kiküldöttei is.

Kártérítés

A kihallgatást végző bizottságon kívül még egy bizottság járt odakint ma délelőtt, amely főképp a sebesültek dolgaival foglalkozott s meghallgatta a hozzátartozókat is. Sok ezer korona kártérítésről van szó. A bizottság tagjai voltak: két rendőrtisztviselő, a vizsgálóbíró, az iparfelügyelő, a rendőrorvos, egy szakértő, a munkásbiztosító pénztár s a munkásbaleset biztosító-társaság, végül az Államvasutak egy-egy képviselője. Miután a helyszíni szemlét is megtartották, vasuti munkások daru segítségével kiemelték a sinekről a tehervonat összeroncsolt gépét, kocsijait és olajjal bekenyt vágányokon a kitérő állomás házi sinpárjára tolták.

A kórházban fekvők közül Knöpfelmacher Ignác szeszgyáros ma Kremserbe utazott s ott fogja magát gyógyíttatni. Mielőtt utra kelt volna, megbízott egy fiskálist, hogy az Államvasutak ellen indítsa kártérítési pört.

Dicséret

Az igazság követeli annak megemlítését, hogy katonák derekasan viselkedtek ennél a katasztrófánál. Ma levelet kaptunk az egyik szemtanútól, aki a többi közt ezt írja:

— Az első segítséget a fegyvergyárból odaadó tisztviselők nyújtották, élükön Herdlicska Arnold őrnagygyal. Ez az érdemes katonatiszt nem csak a sebesülteket gyámolította, hanem az idegenek tárgyairól, a kocsikból kiesett podgyásról is gondoskodott s mindent biztonságba helyezett. A fegyvergyár melletti kaszárnyából odarendelte a katonaságot, hozatott kötőszereket, orvosságot s ő értesítette a mentőket, tüzoltókat, rendőrséget.

x A földi élet minden örömét megízlelt az, aki a híres kecskeméti cognacot iszsa, melynek íze, zamata rendkívül kellemes. Készíti az Első Alföldi Cognacgyár Kecskeméten.

NYILTTÉR

E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a székesfehérvárosi t. közönségét értesíteni, hogy Schubert Arnold ur Budapesten, Dob-utca 80. sz. alatt létező „Fortuna”-hoz címzett gyógyszerárától megválván, ezt a mai naptól saját kezelembe átvettem. Budapest, 1907. okt. hó. Teljes tisztelettel:

ERÉNYI LÁSZLÓ
okl. gyógyszerész.

!! Legolcsóbb hirdetési mód !!

Nem kell a kiadóhivatalba fáradni, mert minden

dohánytőzsdében kapható

A NAP || A HIR

Apróhirdetési

Levelezőlapja

Érvényes 10 szóig.

Ára 20 fillér.

A hirdetés a levelező-lap beérkezése napján jelenik meg.

ÖNKÉNTES ÁRVERÉS

„ÖS-BUDAVÁRA

felosztása alkalmából

Október 14-ikén, 15-ikén és 16-án hétfőn, kedden, szerdán árverésre kerülnek szabad kézből az összes építési faanyagok, cserépfedőlemezek egy amerikai pneumatikus kocsi, egy Peugeot-gyártmányu automobil, 200 darab cirkuszi löszerszám, 200 darab nyári és téli lópokróc.

Cirkuszkok, színházak és kereskedők figyelmébe! Huszonötezer darab mesés kiállítású férfi és női kosztüm, 2000 pár trikót, nagymennyiségű női és férfi fehérnemű, 5000 pár cipő és csizma, 10,000 drb különféle kalapok stb. stb.

Szállodai, vendéglői és kávéházi berendezések. 100 darab vaságy, asztalok, székek, 20 darab íróasztal, szekrények, állványok, 10 darab kiállítási üvegszekrény, szobrok, stb. stb.

Quisisana automata-buffet

teljesen berendezve, tizenkét géppel.

Karlsbadi porcellán és majolika,

10,000 darab üvegváza, 15,000 darab tányér és teljes szervizek, kávék, teák csésze.

ÖSSZES TÁRGYAK

a legtöbbet ígérőnek egyenként és összesen eladatnak. Az árverés mindennap tíz órakor délelőtt kezdődik s folyik egész nap.

NŐI FEHÉRNEMŰEK

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig az áruházam előcsarnokában megtekinthetők. Minden darabon a legolcsóbb szabott ár látható.

KERTÉSZ PAL, Rákóczi-ut 40.

A Népsinházzal szemben. Telefon 46-79. Szigoruan szabott árak.

Tauszky Miksa fia

Tauszky Lipót Budapest. Csakis VIII., Vig-utca 25. sz. (Saját házban). Magaselőlegek. Telefon 65-39. Magas előlegek Legnagyobb butorszállítási költöztetési és beraktározási vállalat. Ajánlja egy helyben és vidékre, valamint a közelgő nyaralókba való butorszállításra jutányos ár mellett szolgálatát

Csukaszürke mégis fekete-sárga

Az új egyenruha, amelyről minden nemzeti jelleget, zsinórt, vitézkötést ietépnek. Mit mond erről egy magasrangú tiszt A Hírnek

Tizenöt éve tudják már az osztrák hadvezetés bécsei bölcsei, hogy a hadsereg egyenruhájának mai színeit nem lehet megtartani, mert kitűnő célpontot ad az ellenségnek. Tizenöt éve készülnek már a nagy eseményre, tizenöt éve próbálgatnak, kísérleteznek, közben azonban vásárolták tovább a kék és vörös posztót és varrták tovább belőle az uniformisokat. Most végre a király elrendelte, hogy tizenötévi vajadás után kezdjék meg a csukaszürke uniformisok varrását. Ezek az új csukaszürkék azonban vereséget fognak hozni a magyarságra. A csukaszürke egyenruhák tizenötéves kalandjairól és az új ruháról lesikasztott magyar jellegéről egy magasrangú honvédtörzstiszt ezeket mondotta el A Hír munkatársának:

— Ez a királyi döntés, a régi kék, barna és piros egyenruhák csukaszürkével való pótlása tizenötévi huzavonának vett véget. Tizenöt éve tudják már, hogy a régi színek nem alkalmasak, sőt veszedelmek háboru esetén, mert az ellenségnek kitűnő célpont adnak. Tizenöt éve tudják már, hogy a legalkalmasabb a csukaszürke volna, mégis próbálgatással, kísérletezéssel, fontoskodással sikerült a döntést kihuzni máig. Közben a századok egy részének megújították az egyenruháját a régi színekben és az ezredraktárakban fekvő hadifelszereléshez tartozó egyenruhák egy részét is felfrissítették. Hogy mi volt ennek a halogatásnak az oka, azt nem tudom, annyi azonban bizonyos, hogy azoknak a *gyárosoknak és kereskedőknek az érdekében történt*, akiknek a raktárán még garadában feküdtek a régi színű posztók és egyenruhák. Hogy ezt a készletet leszállíthassák, a hadseregnek tizenöt évig *érezkenyen bémították azt a híres harc képességét*, amelynek az állítólagos érdekében nem juthat a magyar nyelv jogaihoz a hadseregben.

— De van a csukaszürke egyenruhának még más hátterük is, amelyek éppen a magyarságot érzékenyen sértik. A hadsereg magyar részében tengődő nemzeti jelleg néhány satnya hajtását ki akarják irtani. A magyar ezrednek két ismertető jelük van: a *feszes, magyar nadrág és az oroszlánc köröm a kabátujján*. A csukaszürke újítás ezt a két magyaros elemet is ki fogja irtani a hadseregből. A szűk, vitézkötéses nadrágot *panthallóval helyettesítik*, amelyhez esetleg *kamásni* is járul majd. Még ennél is értelmetlenebb és igazságtalanabb dolog az oroszlánc köröm eltávolítása, mert ennek világosan semmi egyéb célja nincs, minthogy a *hadsereg magyar részének minden megkülönböztetését elszakasszák*. Az oroszlánc köröm ugyanis Mária Terézia adta az egyik magyar ezrednek, mert Kolinnál egyedül diadalmasan küzdött Nagy Frigyes öt porosz ezrede ellen. Ezt jelképezi az öt stráf és keresztben a hatodik. Még Mária Terézia kiterjesztette ezt a megkülönböztető jelet a hadsereg valamennyi magyar ezredére és azóta viseli a közös hadsereg magyar része.

Hát a csukaszürke invázió még az oroszlánc körömöt is lekaparja, csak hogy ne legyen semmi különbség magyar és osztrák katonák között! A honvédség magyaros külsejét elvitte már az ördög, most még a közös hadseregből is kiirtják még a nyomát is annak, hogy Magyarország a világon van.

A FIDIBUSZ
1905—1906. évi teljes
évfolyama megjelent
DISZKÖTÉSSEN - Ára -
5 Kor.

TÖRVÉNY ELŐTT

Egy karriér...

Milliomosból — csavargó

Nem is olyan régen, mindenki irigyelte fényes fogatáért, a legszebb szeretőiért Garagos Jánost, aki miután elpazarolta félmillió örökségét, fokról-fokra züllött s lassankint a bűn lejtőjére tévedt.

Amikor ellicsítázták alóla az utolsó négyes fogatot, a milliomos fiu rongyosan, kopottan, elzülve kikerült az utcára. Lassankint odáig süllyedt, hogy lopni kezdett s apró bűneiért többször meggyűlt a baja a rendőrséggel.

Néhány esztendeje csak annak, hogy apja a homöopatikus gyógymód ismert és kiváló hírnevű harcosa dr. Garagos János fővárosi orvos meghalt. Halála után több milliót érő vagyon maradt örökösire, akik közül fia, a most huszonnyolc éves Garagos János is egymaga *ötszáz ezer* koronát örökölt. Az éjjeli mulatóhelyek ismert balekja lett s teli marokkal szórta a pénzt. Szeretőinek fényes lakást tartott s orgiáiról hetekig beszéltek.

Rákerült a sor az utolsó ezres bankóra is. Ezt is egyetlen nap alatt ellumpolta. Másnap már hitelbe evett s elsején, amikor lakbérét nem tudta kifizetni, nem sokáig törte a fejét. Kis ideig egy zugszállodában húzta meg magát. Alkudozott, tárgyalt mindenféle pénzügynökkel s belement a leghetetlenebb pénzümveletekbe. Így egy *uzsorás három vagon pezsőt szállított neki*, tízezer koronáért, amit nyomban meg is vett *töle pár száz koronáért*. Az uzsorást ezért el is ítélték *hathavi* fogházbüntetésre. Garagos János fokról-fokra süllyedt lefelé. A szállodából is kitétek a szűrt s kikerült az utcára.

Pálkamérekben ütötte fel tanyáját s ezekben összebarátkozott mindenféle csirkefogóval, akik *megtanították lopni*. Egy ízben belopódzott a budapesti ügyészség hivatalos helyiségébe is. Itt feltörte a mostani főügyész helyettes íróasztalát s belőle több száz koronát kilopott. Összesen kisebb-nagyobb lopásokért *három ízben* ítélték el.

A főváros apja iránti kegyeletből a javíthatatlan bűnöst, amikor kitéltette büntetését, a hajléktalanok menhelyében helyezte el. Az öreg koldus emberek társaságában nem érezte jól magát Janesi urú s egy szép napon szó nélkül felszedte sátorfáját és odébb állott.

Garagos János ekkor beállott utcai eukorárusnak. Nyakába eukrostáléat függesztett s utca hosszat árulta az edességeket. Bevásárlásait rendszeresen *Stárk Károly* eukorka-kereskedőnél eszközölte, aki lassankint már apróbb összegek erejéig hitellezett is neki. Legutóbb *Stárk hatvan* korona értékű árut adott neki bizományba. Ezzel azután már végkép megugrott a könnyelmű ember.

A megkárosított kereskedő panaszára *Wiener* büntetőjársbíró ma vonta *csalás vétségéért* felelősségre Garagost. Védője, akit hivatalból rendelték ki részére, dr. *Weisz Miksa*, indítványt tett a bíróságnak, hogy szerezze be a vádlott korábbi bűneinek iratait. Mert ezekből — ugymond — konstatálni lehet, hogy Garagos János *beszámíthatatlan*. A bíró helyt adott ez indítványnak s elnapolta a tárgyalást.

Hecht, Hindy, Kasits. Az 1905-iki híres téli választások alkalmával a főváros közgyűlésén dr. Hecht Ernő és Kasits Péter fővárosi bizottsági tagok kemény megrovásban részesítették a ferencvárosi választás elnökét, Hindy Kálmánt. Szemére vetették, hogy törvénytelenégeket követett el s hogy a szabadelvű párti jelölt, dr. Plósz Sándor, akkori igazságügyminiszter érdekében korteskedett. A büntető törvényeszköz *Hindy* panaszára ugy dr. Hechtet, mint Kasitsot rágalalmazás címén pénzbüntetésre ítélte el. A tábla ma a bizonyítás kiegészítését rendelte el arra nézve, vajjon Plósz többségben volt-e a záróra kitérésakor és hogy Hindy, mint választási elnök, tényleg korteskedett-e a Plósz-párt érdekében?

Hilgermann Laura váltói. Néhány év előtt *Hilgermann* Laura operacénesnőnek roppant sok adóssága volt. Váltóit sorba pörölték, ugy, hogy a művésznő kénytelen volt maga ellen esődöt kérni. *Marton* József kereskedő is több váltópört indított ellene, amely pörök azonban egyezséggel végződtek. Később Marton egy újabb *hétszázötven* koronás keresetet indított az énekesnő ellen, aki e miatt büntető panaszt emelt. A mai tárgyaláson kiderült, hogy a kereskedőnek joga volt e váltó pörlésére. A bíróság dr. *Kisfalvi* Albert védelme alapján *felmentette* Martont.

Jegyző és alispán. Sulyos vádakkal illette néhány hónappal ezelőtt egy *Nemesis* álnév alatt megjelent röpírat *Joanovits* Sándor temesi alispánt. *Joanovits* A Napban rágalmaknak minősítette a röpírat állításait s kijelentette hogy annak szerzője az általa elmozdított *Hoffbauer* Árpád megyei jegyző

egy darabont komissárius, aki Kristóffy annak idején Német-Bogdába is lekísérte. Hoffbauer e nyilatkozat miatt becsületsértési pört indított az alispán ellen, de később belátva tévedését, bocsánatot kért tőle s visszavonta a vádját. *Wiener* büntetőjársbíró ma a panasz-visszavonás folytán *Joanovits* ellen megszüntette az eljárást.

A kaszirnő sorsa

— Szomorú levél Beregszászról —

„Utolsó hajóban!...“

Megható levelet kapott ma A Hír Beregszászról. Egy ottani kaszirnő, ugynevezett kávéházi felirónő írása a levél, amely keservesen panaszkodik a vidéki kaszirnők szerencsétlen helyzetére fölött. Hogy Budapesten rosszul megy a felirónőknek a kassza csillogó ketrecében, azt már tudja a közönség a fővárosi kaszirnők minapi mozgalmából, s ez a levél most föltárja a vidéki felirónők nyomorát, szenvedéseit is.

A levél, amelyet három kaszirnő írt alá, különösen Bereg, Munkács és Beregszász városok ellen kel ki, mint amely helyeken borzalmas sors vár a líkörös üvegek között hivatalból mosolygó kisasszonyokra. Ezekben a városokban a kaszirnők fizetése tizenöt és tíz forint, holott a mai közigazdasági viszonyok közt a népdal bojtárja sem él meg tíz forint és husz krajcárból. Ebből a pénzcáfából képtelenek megélni. Az első fizetésükből azonnal át kell adniok nyolc forintot vizsgapénz címen, lakást, ruhát, mosást kell fizetniök — a tíz forintból. Az egész fizetésük, az egész helyzetük tehát arra megy ki, hogy a mulató vendégek örömeit szolgálják, áruba bocsássák nekik a testüket. És ezt előbb-utóbb meg is kell tenniök, ha nem akarnak éhen halni...

Nagyon érzékeny, megható a kaszirnők panaszos levelének a befejezése, amelyet itt a maga eredeti fogalmazásában adunk:

Hát így mink azért fojamodunk a tek. fő szerkesztő urhoz, mivel a Hírt mindennap olvasuk és be látjuk, hogy a tekintetes ur mégis gondol a szegény elhagyatott nőkket, mert bizony minkek szerencsétleneket nincs aki pártfogásba vegyenek pedig elég sajnós, hogy a sors ezen pályát gördítette elénk, hát most még egyszer esedezve kérjük a tekintetes fő szerkesztő urat, hogy legyen szives vigasztaljon bennünket, hogy legközelebbi lapban olvasunk szomorú levelünk tartalmáról, remélünk, ha fő szerkesztő ur átolvassa, nem fogja kihagyni a hírdetéséből kihagyni, hogy legalább szerencsétlen pályatársaink ne kerüljenek ezen utolsó hajóba... Még egyszer térdenálva kérjük, ne dobja félre reményteljes levelünket, most maradjunk kézcsokolva esedező könyörgéssel jó szívűvel és ezen levélnek szerkesztői mink voltunk:

Böszörményi Erzsé.
Fodorka Juliska.
Sárközi Róza.

Dehogy is hagyjuk ki a hírdetésből, ime, kiadtuk a panaszukat és kívánjuk, hogy javuljon a helyzetük azon a pályán, abban az utolsó hajóban, isten segítse meg magukat, kedves Erzsé, Juliska és Róza, valamint az összes derék felirónőket...

A SZERKESZTŐ POSTÁJA

Csendőrhadnagy. Mint tartalékos vagy tényleges honvédhadnagy, kérheti a csendőrtiszti állományba való fölvételét. — Dr. X. Y. Új találmánnyal vajmi nehéz minálunk boldogulni, pláne olyan, mint az öné. A rákbetegség gyógyítását számtalanszor feltalálták már nálunk is, meg a külföldön is, azonban nem sok eredményt. A rák ma is csak ugy pusztítja az embereket, mint annakelőtte. Tanácsot, hogy miként értékesítse a találmányát, nehéz adnunk, amit mostani helyzetében megtehet, az az, hogy érintkezésbe lép egy orvossal és kellő garanciák mellett beavatja őt találmánya titkaiba. — Szeged. Egy fiatal kezdő. A fiatalság is, meg a kezdet is nagyon meglátszik az írásán, ez azonban nem ok arra, hogy elcsüggedjen. A beküldött novella is tehetségre vall, idővel fog még jobb is produkálni. — Dávid V. J. Sorsjegye nem nyert. — Beszterce. H. L. A Schwartz Sándor-féle alapítvány kamataiból a budapesti kereskedelmi és iparkamara segélyt ad elszegényedett, elaggott, vagy önhibájukon kívül keresetképtelenné lett kisiparosoknak. Pályázhatnak elsősorban férfiszabók. A pályázónak magyar honos és budapesti lakosnak kell lennie és kell, hogy legalább husz éven át működött legyen. Pályázhatnak szabóiparosok gyermekei is, ha kiskorú gyermekeik vannak. A bélyegtelen kérvényeket az iparkamara felé kell benyújtani minden év szeptember 15-éig. — H. L. — B. T. R. Szives érdeklődésüket köszönjük. — Sch. S. Dohány-utca. Szó sincs róla, nincs joga levonni.

KÖZGAZDASÁG

A budapesti gabonatözsde

I. Készáru-üzlet

Változatlan áron elkelt 35.000 mm. buza. Rozs 30-40 fillérrel drágább. Zab, tengeri, árpa változatlan.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 150 mm. 79 k. 24.40 K., 200 mm. 79 k. 24.— K., 150 mm. 79 k. 24.— K., 150 mm. 79 k. 24.60 K., 300 mm. 78 k. 24.25 K., 200 mm. 78 k. 24.20 K., 100 mm. 78 k. 24.20 K., 250 mm. 78 k. 24.10 K., felső, 800 mm. 78 k. 24.25 K., 200 mm. 78 k. 24.30 K., 200 mm. 77.5 k. 24.30 K., 100 mm. 77.5 k. 24.30 K., 100 mm. 77.5 k. 24.30 K., 100 mm. 77.5 k. 24.20 K., 450 mm. 77.5 k. 23.90 K., felső, 3000 mm. 77.5 k. 24.30 K., 150 mm. 77.5 k. 24.30 K., 500 mm. 77.5 k. 24.20 K., 100 mm. 77.5 k. 23.90 K., felső, 100 mm. 77 k. 23.90 K., felső, 1000 mm. 77.7 k. 24.40 K., 2100 mm. 77 k. 24.20 K., 100 mm. 77 k. 24.30 K., 100 mm. 77 k. 24.— K., 150 mm. 77 k. 24.10 K., 100 mm. 77 k. 24.20 K., 2000 mm. 77 k. 24.20 K., 200 mm. 77 k. 24.30 K., 150 mm. 77 k. 24.10 K., 300 mm. 77 k. 24.20 K., 200 mm. 76.5 k. 24.10 K., 550 mm. 76 k. 24.10 K., 100 mm. 76 k. 23.90 K., 300 mm. 76 k. 23.60 K.

Pestvidéki: 300 mm. 80 k. 24.30 K., 150 mm. 78.5 k. 23.80 K., 300 mm. 78.5 k. 24.10 K., 100 mm. 78.8 k. 20.— K., 500 mm. 78 k. 23.90 K., 300 mm. 78 k. 20.— K., 150 mm. 77 k. 20.— K., 200 mm. 77 k. 23.60 K., 100 mm. 77 k. 23.80 K., 100 mm. 77 k. 23.80 K., 300 mm. 76 k. 24.— K.

Felsőmagyarországi: 300 mm. 77 k. 23.80 K., 250 mm. 75 k. 23.40 K.

Fehérmezei: 500 mm. 78 k. 23.80 K., 100 mm. 78 k. 23.80 K., 300 mm. 76.5 k. 23.60 K., 250 mm. 77 k. 23.60 K.

Dunai: 3500 mm. 77 k. 24.— K. Mind három hónapra.

II. Határidő-üzlet.

Többszörös variációk után lanyhult.

Kötések. Az üzlet folyamán a következő kötések történtek:

Októberi buza (1907)	23.56—23.80—23.62
Áprilisi buza (1908)	24.84—25.08—24.86
Októberi rozs	19.60—20.80—20.70
Áprilisi rozs (1908)	21.76—21.90—21.84
Októberi zab	15.74—15.76—15.74
Áprilisi zab (1908)	16.94—16.98—16.96
Májusi tengeri (1908)	13.78—13.88—13.80

Déli 1 órakor zárulnak.

Októberi buza (1907)	23.62—22.64
Áprilisi buza (1908)	24.86—24.88
Októberi rozs (1907)	20.70—20.72
Áprilisi rozs (1908)	21.84—21.86
Októberi zab (1907)	15.74—15.76
Áprilisi zab (1908)	16.86—16.88
Májusi tengeri (1908)	13.80—13.82

Gabonaforgalom

1907. október 10-tól október 11-ig.

	Erkezett	Elszállított
Buza	15273	4138
Rozs	1229	—
Arpa	5400	—
Zab	1011	3504
Tengeri	104	1156
Liszt	761	5026
Korpa	301	761

Délutáni határidő-üzlet:

4 1/2 óraker a következők voltak a záró ár-folyamok:

Októberi buza (1907)	23.40
Áprilisi buza (1908)	24.72
Októberi rozs (1907)	20.64
Áprilisi rozs	21.76
Októberi zab (1907)	15.68
Áprilisi zab (1908)	16.84
Májusi tengeri (1908)	13.74

A budapesti értéktözsde

Előzőzsde:

Arra a hirre, hogy a király egészségi állapota javult, az irányzat megszilárdult.

Köztettek:

Osztrák hitelrészvény 641—642.50 Magyar hitelbank 754—755.50. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 476. Magyar jelzálogbank II. kib. 432—433. Osztrák-magyar államvasut 661.50—661.75. Déli vasut 152.50. Magyar koronajáradék 93.50—93.55.

Déli tözsde:

Magasabb bécsi jegyzésekre szilárd: zárlat felé azonban újra gyengült.

Köztettek:

Osztrák hitelrészvény 642.50—644.25. Magyar hitelbank 753.—756.50. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 475.—476.—. Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 432.50—435.—. Osztrák-magyar államvasut 661.—. Déli vasut 152.50. Rimamurányi vasmű 548.75—549.50. Magyar koronajáradék 93.60—93.70 K., Közuti vasut 528.—531.—. Városi villamos vasut 277.—278.—. Hazai bank 279.50. Hazai sorsjegy 100.50—101.50. Kereskedelmi r. t. 594.—595.—. Erzsébetvárosi bank 17.—. Drasche 490.—. Danubius 207.—. Adria 413.—.

Utózsde

Irányzata élénk forgalom mellett változatlan.

Köztettek:

Osztrák hitelrészvény 641.75—642.25. Magyar hitelrészvény 753.25—753.75. Osztrák-magyar államvasut 661.50. Rimamurányi vasmű 540.50.

Zárlat délután 4 órakor

Osztrák hitelrészvény 642.—. Magyar hitelrészvény 553.25. Osztrák-magyar államvasut 661.50. Rimamurányi vasmű 540.—.

Október végén jelenik meg a

Bolti ára 1 kor. 50 fill.

Mindenki, aki a FIDIBUSZ-ra legalább félévre előfizet, ingyen kapja a FIDIBUSZ diszes naptárát.

A FIDIBUSZ előfizetési árai:

Egész évre	6 korona.
Félévre	3 korona.
Negyedévre	1 kor. 50 fill.

Egyegy szám ára 5 krajcár.

A FIDIBUSZ kiadóhivatala.

FÉRFIAK ÉS NŐKNEK

Egymagassabb heveny és időült folyásoknál befecskendő- és nélkül legbiztosabb gyógyszernek a

SANID TOKOCSKÁK

bizonyítanak. Egy dobozt (100 labdac) használati utasítással 6 kor. utánvét mellett. Kezdő gyengeség és impotenciának egyedül biztos szer a híres dr. TIMKÓ-féle orv. labdacok. Egy üveg ára 10 korona, küld a

„MAGYAR KIRÁLY” gyógyszerár, Budapest, V., Marokkói-utca 2/c. sz.

A VILLAMOS

REGÉNY

A HIR számára írta:

BRÓDY SÁNDOR

(Idegen nyelvre áttétetni tilos) — (37)

— Nem vagyok én rossz ember. Csak a modorom rossz. Egy jó nő én belőlem azt csinálhatna, amit akar; jó embert is. Ha én akarnám, nagyon sok jót tehetnék. Tudom én, hogy vannak gyerekek, akik skrofulóti-kusok lesznek, sőt meg is halnak a nedves lakás miatt. Kell, hogy meghaljanak? Nem kell. Akarja valaki, hogy én akarjak? Senki. A családom... Hagyjon békét annak a kulcsnak, ugy sem tudja kinyitni, ha én nem akarom... A családom! A nagy fiam. Van egy nagy fiam, huszártiszt; ordonánsz ő fensége Fülöp Ágost mellett. Azt hiszi, hogy a fiam mellettem van és dolgozik? Utálja Pestet, azt mondja, rabló város. Pedig ő a rabló, a gyilkos...

Az elnök beleheccelte magát a dühbe, nagyot nyelt, lélekzetet vett, de az esze friss volt, nagyon is jót váltott. Látta, hogy az asszony az ajtóval való küzködésében, de különben is teljesen kimerült. Odagörgetett a közelébe egy bőr karosszékét.

— Üljön le; egy percre pihenje ki magát. Azt hiszik, hogy itt valami történt, ha így megy el. Öt percet ül és minden rendben van. Tőlem ne tartson többé, nem jár az

eszem bolondságon. Tudom, hogy örültség, amivel magát kinozom, fiatal asszony. Ami volt, — volt. Mit csinál velem az a fiu! Most Rómában van, most Egyiptomban. A legelőkelőbb hotelekben, ahol hercegek vannak. Kétszer vesz naponta tiszta inget. (Tudja az asszonyság, mit fizetnek ezeken a helyeken egy ing mosásáért? — egy koronát!) Csak hercegekkel, grófokkal és bárókkal van együtt. Nem beteg, — bár inkább meghalna, — de a jó társaság van ott együtt. Bolondok. Ő közöttük a legnagyobb, de gonosz is. Azt hiszi, hogy ir nekem? Ha pénzre van szüksége, úgy ir, mint az uzsorásának. A végén el fog venni egy beteg, öreg mágnásleányt, — egy krajcár nélkül!

Az öreg annyira elérzékenyült, hogy ritka pillái alól egy-két kövér könnycsepp hullott alá.

— Látta, — mondá Zsófiának, aki már ült, — csuda, ha én ilyen vagyok, amilyen vagyok? A feleségem az van — de nincs. Soha sincs itthon, mindig beteg, de ha egészséges volna, akkor se lehetne vele beszélni egy szót is. „Ahogy akarod. Ahogy gondolod!” mindenre azt mondja. Nem mer beszélni előttem egy hangos szót. Ha olyan asszony volna, aki mer, mint maga. Aki megmondja nekem az igazat. Aki egy kicsinyt kordába tartana. Az megmentene.

Meggyógyítani, megmenteni! És ha maga az ördög kínálkoznék a legangyalibb asszonynak, hogy mentse meg: az asszonynak valósággal érzéki vágya támadna, hogy,

valamit cselekedjék azzal a férfival. Nagy elvetemültségnek, vagy teljes kiábrándulásnak kell ott őrt állania, ahol egy asszonyt ezen a ponton támadnak meg. Különben—: belemegy és rámeleg. Éva-Zsófia küzködött magával, végre is fölkel:

— Eh, — mondá szeliden, — mit érdekel engem a pereputtya. Nekem nincs többet kisleányom. Az uramnak nincs keresete. Mint a gazdátlan kutya, úgy csavarog az utcán. Maga verte ki az állásából, ki más? Ha van magának egy csöpp becsülete, tagadja le, hogy nem maga verette ki!

— Nem tagadom. Én küldtettem el.

— Miért?

— Hogy maga idejőjjön.

— Itt voltam, de mit ért vele?

— Láttam legalább és beszéltem magával. Nem is akarok én egyebet, csak hogy egy héten egyszer egy félórát beszélgethessek magával. Akkor megvagyok, élhetek. Tegye meg.

Az asszony nem felelt. A férfi nagy, gyémántgyűrűs kezét mint egy gyerek imádságra összetette:

— Így könyörgök. Meglássa, hogy fogom magam viselni. Mit csinál az urából.

— Abból ne csináljon senki semmit. Az elég ember magától. Ne üldözze volna el.

— Mindent helyrehozok. Urat csinállok belőle. Ujra dolgozhatik. Boldog lesz. És maga is boldog mellette...

(Folytatása holnap.)

SZÍNHÁZAK

Szombat, 1907. október 12-én.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Pillangó kisasszony.
Opera 3 felvonásban.
Kezdeté 7 órakor.

Heti műsor:
Vasárnap: Rigoletto, Táncegyveleg.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

A három testőr.
Vigjáték 3 felvonásban.
Kezdeté 1/28 órakor.

Heti műsor:
Vasárnap d. u.: Mary Ann. este: A hálás utókor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

Josef kisasszony.
Vigjáték 3 felvonásban.
Kezdeté fél 8 órakor.

Heti műsor:
Vasárnap d. u.: Nincs elvámolni valója; este: Josef kisasszony, a feleségem.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

A vig özvegy.
Operett 3 felvonásban.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

Heti műsor:
Vasárnap d. u.: A vig özvegy; este: A vig özvegy.

NÉPSZÍNHÁZ.

(Vig-Opera).

A sárga domino.
Operette 3 felvonásban.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

Heti műsor:
Vasárnap d. u.: Bolond Is-tók; este: Sárga domino.

APOLLO-SZÍNHÁZ.

Telefon 68-39.
A legyőzött cowboy.
(Szenzációs amerikai életkép.)
A négy éves hősnő. — Dráma Szevillában.
A ki másnak vermet ás.
A zeno hatása. — Balkan fölke-lések. — Szicíliai halászat.
Élet Kinában.
Tengerész hadapródok gyakorlata
Kezdeté fél 6 órakor.

Modern Színház — Cabaret.

Andrássy-ut 69.

Ma, szombaton, október 12-én:

Három istennő. Drágaság.
Prólóg, irta és előadja Pálmay Ilka. Pesti jelenet, irta Molnár Ferenc.

A trónörökös. Jus primae noctis.
Életkép, irta Szomaházy István. Operett, irták Hellai J. és Szirmai A.

Cabaret-számokban fellépnek:
Pálmay Ilka, Medgyaszay Vilma, Keleti Juliska, Vörös Ily, Nyáray Antal, Kardos Andor, Súlyom Márton.
Kezdeté 9 órakor. Kezdeté 9 órakor.

FOLIES CAPRICE

Igazgatók: LEITNER és KELETI Róvay-utca 18. Rendező: ROTT SÁNDOR
UJDONSÁG! Az előadás kezdete fél 9 órakor. UJDONSÁG!
Ujdonság! Ma és mindennap 9 1/2 órakor. Ujdonság!

Biztos diagnózis

bóhózat irta: Cagliostro.

„Die lästige Wittwe“

Bóhózat 1 felvonásban. Irtá: SATYR.
Továbbá: Trebitsch Sándor és Baura Emil urak új szülő számaikkal.
Nappali pénztár délelőtt 9-11-ig és délután 3-6-ig.
Az I. emeleti CASINO DE PARIS megnyit. Kezdeté fél 12 órakor, többek közt a 7 híres Postillonok, valamint angol és francia különlegességek fellépte.

Budapesti CABARET Teréz-körút 28. sz. (Bonbonnière) Telefon 52-88

Minden este 9-től 12-ig nagy előadás.
LÁSZLO RÓZSI (9-kor) mint GLAVARI ZSAZSA 11-kor mint MONTIGNOSO.
Husz új Cabaret-szám. — Három új darab.
László Rózi, Nagy Endre, Ferenczy Károly, Kápolnay Irén, Máhr Nándor, Balogh Böske stb. minden este fel-lép. — Jegyek: Bárdnál, Kossuth Lajos-utca és Andrássy-ut, Zipsor-nél, Andrássy-ut és a Cabaret-pénztáránál.

Előzetes jelentés!

Keleti-Színház VII., Baross-tér 15. sz.

A MAGYARORSZÁG-KÁVÉHÁZ épületében e hóban nyílik meg.

Eldorádó (CSODA) Színház

Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 64. szám.
Az ujjkor legnagyobb csodája

élettelen alakok

a színpadon megjelenve dalokat és operetteket úgy mint élő embe-
rek adják elő. Kezdeté fél 6-kor, éjjel 12 óráig.
Hersch Samu igazgató. Magyarország-Ausztria
egyedüli vezérképviselője.

Elsőrendű uri-szabó üzlet

Kizárólag mérték szerint

Őszi zakkó-öltöny
Raglán v. téli-kabát
40 és 50 kor-ért

Dus választék bel-
és külföldi szövetekben.

Ki készpénzzel fedi ruha-
szükségletét a mi első-
rangú kivitelünknel, felét
az árnak megtakaríthatja.

Mechlovits és Fái
törv. hej. uri szabók

Bpest V., Váci-körút 76.

Művészies kivitelű és polgári

BUTOROK óriási választék- ban kaphatók a MÜBUTORKERESKEDELMI R.-TÁRS.-nál IV., Váci-utca 9.

TUDOMÁNYOS ZSEBKÖNYVTÁR

Egyes száma 60 fill. 201-203 : szám : Kapható mindenütt

MOST JELENT MEG

Dr. KOVÁCS GÁBOR

A szociálizmus

E munka teljesen kimerítő képet ad a szociá-
lizmus mibenlétéről és történeti fejlődéséről.
A jelenkor e nagy mozgó kérdéseiben tájékozva
kell lenni minden állampolgárnak. Ez a tájé-
koztatás e nem nagyterjedelmű, de teljes és
közérthetően megírt mun-
kából meríthető legjobban. Ára 1 kor. 80 fill.

Művészies kidolgozása, valóban jó és tratós
fényképek,
NAGYÍTÁSOK és FESTMÉNYEK
Készülnek
RIVOLI MŰTERMÉBEN
LIFT. RÁKÓCZI-UT 30. SZ. Telefon.
Mint különlegességek készülnek: minden kis és régi kép
után ékszerbe való olajfestésű kristály és por-
cellánba égetett képek, ugyancsak másolások
selyemre, bársonyra, fára stb. 29712

Nagyságos Asszonyom!

Van szerencsém szíves figyelmét felhívni
Budapestnek legnagyobb üveg, porcellán, zománc-
edény, konyha-berendezés, dísz és nászajándék tár-
gyak óriási gyári raktáramra, hol a legjobb
minőségű áruk meglepő olcsó gyári árban, sőt
azon alól is kaphatók, mivel vásárlásaimat a
legnagyobb gyárakban személyesen teszem meg
és évente 20-30 vagon árut veszek partiba,
tetemes áron alól is, amit szintén olcsón adok
el. Ezen követett elvnek köszönhetem, hogy
üzletemet naponta több száz vevő keresi fel és
számtalan vidéki megrendelést kapok, azért ké-
rem Nagyságodat saját érdekében is, semmi
szin alatt ne mulasztja el üzletem megtekinté-
sét, vagy egy próba megrendelést tenni.

Kitünő tisztelettel
Takács Ferenc
Baross-tér 5. szám.
(Rákóczi-ut végén.)

Bámulatos áralm:

- 6 szem. fehér porcellán ebédlő készlet .. frt 2.75
 - 6 szem. „ „ préselt rococo „ „ frt 3.50
 - 6 szem. színes arannyal „ „ csak frt 5.95
 - 6 szem. színes arannyal rococo stílusban .. frt 6.95
 - 12 szem. arannyal rococo stílusban 52 drb .. frt 14.-
 - 12 szem. „ „ „ „ 84 drb .. frt 25.-
 - 6 szem. kávé v. teás készlet festett és arany. frt 3.-
 - 6 szem. „ „ „ „ rococo stílusban frt 3.50
 - 1 teljes angol mosdó készlet .. frt 3.-
 - 1 „ „ „ „ nagy .. frt 5.-
 - porcellán tányérok 4, 6 és 8 krajcár.
vizes vagy boros pohár 5 és 6 krajcár.
 - 12 darab zománc edény .. frt 2.50
 - 1 asztali lámpa golyóval .. frt 1.-
 - 1 „ „ „ „ nagy díszes tulipánnal .. frt 2.50
 - 1 Fügő lámpák óriási választékban 4 forinttól feljebb.
 - 6 személyes asztali üveg készlet nagyon fino-
man csiszolva és gravírozva csak .. frt 4.95
- Ingyen pakolás! Ingyen láda!
Ingyen egy függő konyha-mérleg!

**Gramofonokat
fonográfokat**
legjobb és legújabb
kivitelben, gyári árban,
előnyös részletfizetésre is
szállít
Waldmann Gyula
hangszerosztálya
Budapest, VIII. Rákóczi-ut
45. és 47.
fonográfok 7 K-tól 150 K-ig.
gramofonok 40 K-tól 300 „
képes árjegyzék ingyen.
Legújabb felvételi lemezek és hengerek nagy vá-
lasztékban. Javítások elfogadtnak.

Gázcsillárok

5 és 3 ágú, villanyra is berendezve, használt
de nagyon jó állapotban, azonnal eladók. Cim
KERTÉSZ PÁL, Rákóczi-ut 40

18 forinttól mérték után kérésre: illik a legújabbabb férfi-öltö-
ny-és női-öltönyt, angol- és francia-szövetekkel.
28 forinttól mérték után kérésre: illik a legújabbabb férfi-öltö-
ny-és női-öltönyt, angol- és francia-szövetekkel.
Budapesti Andrássy-utca 15. sz. 4. öböl
kézpénz rendezésével szabványos: szíri, mintagyjáratmányozás;
vidékre is küldjük.
GROSSMANN B. és TÁRSA Budapest, Nagydíj-utca 3

LEGSZEBB.....LEGJOBB.....LEGOLCSÓBB.
PAP LAN PAP LAN PAP LAN

Összevasható vaságy kivételű
3 matracal 10 frt.
Bodronyágybetétek méret
szerint 5 frittől feljebb.
GICHNER JÁNOS
ágynevelő, réz- és vasbutor-gyáros,
szőnyeg, függöny, pokróc, terítő
stb. nagy választékban.
BUDAPEST,
Erzsébet-körút 20
GYÁR:
Kertész-utca 7. és 9.
Árjegyzéket bárki
nek ingyen és bér-
mentve küldök.
Mag nem felelő árut kioszerítem vagy a pénzt visszazadom.

